...ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

...урят-Монголой ҮНЭН

...(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй ...но Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган.

№ 74 (6204)
АПРЕЛИИН 15
ВОСКРЕСЕНЬЕ
1951 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

...АРАДУУДАЙ ЭБДЭРШЭГҮЙ ...АНИ БАРИСААНАЙ ТУГ ДОРО

...дэр Москвада Российска Совет... ...ративна Социалистическэ Рес... Верховно Соведэй нэгэдэхи ...гөөхэнь. Бүхы арадай этигэл ...да хүртэһэн, тэрэнэй түгэл... ...ө ба нэгэн һаналай· дэмжэл... ...эгдэдог, республикын засагай ...тан хүдэлмэреэ эхилхэнь.

...гурбэн миллионһоо олон хү... бүхы һунгагшадай 99,98 про... 1951 оной февралиин 18-да РСФСР-эй Верховно Соведэй ...уудтэ хабаадаһан байна. Һун... ...хабаадаһан һунгагшадай голосой ...һоо 99,76 процентнь комму... ...ба партийнабэшэ хүнүүдэй ...блогой кандидадуудта үг... ...байгаа. Һунгалта хадаа ... Федерациин бүхы ара... ...нэгэдэлэй, коммунистичес... ...да, Советскэ правительство... ...ба багша агууехэ Сталинда ...инаг дуратай ба үнэн сэхэ ...хүсэтэ демонстраци болоо.

...хадаа адли эрхэтэй арбан ...союзна советскэ республикануу... ...түрүү республика мүн. ... Сталин — олонациональна ...гүрэниие байгуулагшад — ...ба тэгшэ эрхын үндэһэ һуу... ...байгуулагдаһан единэ совет... ...болтожо манай ороной бүхы ...нэгэдүүлхэ эгээл эрхим ...ажа үгэһэн байна.

...национальна политикын ашаар, ...дэр Сталин хэлэнэ, советскэ ...болбол «Россин эгээл заха булан ...та ошохо харгы гаргажа, ...энги ба национальна талаа... ...янзын олониитые политическэ ...хабаадуулжа, эдэ олонии... ...олон янзын холбоогоор центр... ...шадаа, — энэ зорилгые ...рэ нэгэшье правительство ...һээ байтагай, таблашьегүй ...аймаг!) байгаа».

...-сталинска национальна по... ...бэелүүлгэ хадаа Россин бүхы ...адли тэгшэ эрхэ хангаа, үни хойшо гээгдэжэ ябаһан зарим ... ба арад үндэһэтэнэй фак... ...гдалые — ажахын, полити... ...культурна гээгдэлые үгы хэхэ ...

...пролетариадай зүгһөө Совет... ...ай бусад арадуудай ажахын ...турна хүгжэлтын хэрэгтэнь бо... ...сагай туһаламжа үзүүлһэ... ...энэ хүндэ, орёо зорилго ...һэн байна. Агууехэ ород ... Советскэ Союзай хүтэлбэ... ...гсэн мүн гэжэ манай ороной ...уудай дунда бүгэдэнитээр ...хэй.

...хадаа хани барисаатайгаар ба ...барисаатайгаар ажаһуудаг со... ...арадуудай ахадүүгэй бүлэ мүн. ...н дотор ленинско-сталинска ...на политикые бэелүүлһэнэй ..., социализмын илаһанай үндэ... ...ай орон соо арадуудай хани ...бүридэн мандаа.

...нальностьнуудай хоорондын хё... ...гол эмхидхэгшэ байһан мүл... ...гинуудай үгы бололго: бэе бэе... ...эгүй ябадал тараадаг ба на... ...тическэ хорото шунал һүжэ... ...жэлгын үгы байлга; ямар... ...шолгын дайсан ба интерна... ...мын идеянуудые үнэн сэхээр ...гшэ хүдэлмэришэн ангиин за... ...ража байһан ябадал; ажахын ...ственнэ ажабайдалай бүхы һал... ...та арадуудай харилсан туһа... ...бодото дээрэнь бэелүүлгэ; ... арадуудай формоороо националь... ...ира социалистическэ нацио... ...культурын бадаралта,—эдэ бү... ...нэндэ адли факторнуудай ...СССР-эй арадуудай түхэл шарай ...өө хубилһан, бэе бэедээ эти... ...хэдэрэл үгы болоһон, хани ба... ... нэдэрэл тэдэндэ хүгжэһэн ... союзна гүрэн дотор арадуудай ...эй харилсаан тогтоһон байха юм. ... арадуудай хани барисаан ...ай Эхэ ороной бадаралтын ба ...гүй эшэ үндэһэ мүн. «...**Энэ** ...**саанай байһан сагта, — гэжэ** ...зaaна,—**манай ороной ара...** ...**гтэй ба илагдашагүй байха».** ... ороной арадуудай хани бари... ...гэ ороноо хамгаалгын Агууехэ ...рүүн шалгалтануудые дабажа ... ба фашистска булимтарагшадта ... бүхы советскэ хүнүүдэй ниитэ ... үшөө ехээр хатуужаһан ... Советскэ Союзай арадуудые бэе ... һалгааха, арадуудай хани ба... ...нааргаха ба манай орон дотор ...листическэ богоолшолгын журам ...ээһэн дайсадай бүхы һэдэлгэ... ...эгүй һалаа.

... амгалан ажалаа хэжэ байһан ... арадуудай ахадүүгэй хани барисаанай түгэлдэр хүсэнинь дайнай хойто тээхи үедэ ургажа ба бэхижэжэ байна. СССР-эй бүхы арадууд болбол фашистска добтолгоһоо хохидоһон советскэ республикануудай ажахы ба культураа һэргээн бодхоохо ба саашадаа хүгжөөхэ хэрэгтэнь угаа ехэ туһаламжа үзүүлээ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй сесси болбол советскэ хүнүүдэй политическэ ба ажалай угаа ехэ дэбжэлтын, үндэр эдэбхиин оршон байдалда суглараба. Дайнай хойто тээхи сталинска табанжэлые амжалтатайгаар дүүргээд, манай арад болбол Ленин—Сталинай партиин хүтэлбэри доро ябажа, коммунистическэ байгуулалтын шэнэ амжалтануудай түлөө шэн зоригтойгоор тэмсэжэ байна. Российска Федерациин үргэн ехэ газар дайда дээрэ—Балтикаһаа Номгон океанай эрьенүүд хүрэтэр, шэрүүн Заполярьеһаа Крым хүрэтэр—бурьялма ехэ барилга хэгдэжэ байна.

Ородой агууехэ Волга мүрэнэй эрьенүүд дээрэ, Куйбышевай ба Сталинградай шадар, топ томонууд гидроэлектростанцинууд баригдажа байна, эдэ гидроэлектростанцинууд жэл бүри хорин миллиард шахуу киловатт-час электроэнерги үгэхэ юм. Эндэ асари ехэ плотинанууд, каналнууд, уһа хадагалдаг газарнууд баригдажа байна.

Арадай олон зуунжэлэй һанал хүсэл бэелүүлэгдэжэ—Волго-Донской судоходно канал байгуулагдажа байна. СССР-эй европейскэ хубиин бүхы табан далайнууд—Сагаан, Балтиин, Каспиин; Азовско ба Хара далайнууд холбогдохо ба нэгэ транспортна системэ болгогдохо юм.

Днепр мүрэн дээрэ Каховско гидроэлектростанциие, Урда-Украинска ба Хойто-Крымскэ каналнуудые барилга хадаа ороной урда зүгтэхи олон зуун мянган гектар үрэжэлтэ газарые уһалха арга олгоно.

Коммунизмын агууехэ барилгануудые бодхоолго хадаа промышленностиие ба хүдөө ажахые хүгжөөхэ ямар толотомо ехэ перспективэнүүдые нээнэ гээшэб! Коммунизмын барилганууд — бүгэдэ арадай хэрэг мүн. Агууехэ барилгануудай түсэбүүдээр зоригжоһон олон миллион советскэ хүнүүд ажалай баатаршалгын жэшээ харуулна.

1951 оной үйлэдбэриин түсэбүүдые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө, хүсэтэ техникые эрхимээр ашаглахын, доторой бүхы резервнүүдые элсүүлхын түлөө промышленностиин элдэб һалбаринуудай хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй социалистическэ мүрысөөн орон доторнай үдэр ерэхэ бүри улам үргэнөөр дэлгэржэ байна.

Российска Федерациин ба бусад союзна республиканууд ажалшад хадаа жэлэйнгээ программые болзорһоонь урид дүүргэхэ, орондоо нефть, нүүрһэ, хлопок, эдеэ хоолой ба бусад продуктнуудые ехээр үгэхэ гэһэн уялгануудые нүхэр Сталинда бэшэһэн бэшэгүүд соогоо абана.

Нүхэр И. В. Сталинда Кизеловско нүүрһэнэй бассейнэй шахтернуудай эльгээһэн бэшэг мүнөөдэр «Правдада» толилогдобо. Энэ бассейнэй хүдэлмэрилэгшэд хадаа нүүрһэ малтан абаха жэлэйнгээ программые болзорһоонь урид дүүргэхэ уялга абаа.

Советскэ хүнүүд творческо зоригжолоор түгэс байна. Манай бүхы орон зохёохы амгалан ажалаа хэжэ байна.

Коммунизм байгуулжа байгаа советскэ арадуудай ахадүүгэй хани барисаае бүхы дэлхэйн ажалшад агууехэ жэшээ гэжэ харана.

Эб найрамдалай, демократиин ба социализмын түлөө тэмсэлшэдэй хүсэтэ лагериие толгойлжо ябаһан манай Эхэ орон тээшэ бүхы оронуудай арадууд өөһэдынгөө һаналые инаг дуратайгаар хандуулна.

Советскэ арад эб найрамдалай хэрэгые эрид зоригтойгоор хамгаалжа байна. СССР-эй Верховно Соведэй һаяхан болоһон сессиин хүдэлмэри хадаа амгалан тайбан зорилгонуудые бэелүүлхэ интересүүдтэ зорюулагдаһан байгаа. СССР-эй 1951 оной гүрэнэй бюджет тухай — амгалан байгуулалтын бюджет тухай Хуулиие сесси баталан абаа. Советскэ арадай дура хүсэлые мэдүүлэн, Верховно Совет болбол эб найрамдал хамгаалха Хуули баталан абаа. РСФСР-эй гурбадахи зарлалай Верховно Соведэй нэгэдэхи сессиин хүдэлмэри мүн лэ амгалан байгуулалтын зорилгонуудта хандуулагдаха байна.

Арадай аша туһада, коммунистическэ байгуулалтын аша туһада ехэ үрэтэйгөөр хүдэлмэрилхыень РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадуудта хүсэе!

(«Правдын» апрелиин 13-най түрүү бэшэг).

ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

РСФСР-эй Верховно Соведэй 1951 оной апрелиин 13-най заседани тухай

РСФСР-эй гурбадахи зарлалай Верховно Соведэй 1-дэхи сесси апрелиин 13-най үдэшын 6 часта, Кремльдэ, Кремлевско Ехэ Ордон соо нээгдээ.

Депутат **С. П. Афанасьевай** дурадхалаар, РСФСР-эй Верховно Соведэй аха депутадуудай нэгэн, СССР-эй медицинскэ наукануудай Академиин президент Николай Николаевич **Аничков** сессиие нээбэ.

Депутат Аничковай үгэ хэлэһэнэй һүүлээр, РСФСР-эй Верховно Совет РСФСР-эй Верховно Соведэй Түрүүлэгшые ба Түрүүлэгшын Орлогшонорые һунгаа.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Түрүүлэгшээр депутат Леонид Николаевич **Соловьев** нэгэн һаналаар һунгагдаа; Түрүүлэгшын Орлогшонороор депутадууд Каримб Мухамдьяровна **Абдуллина**, Миргарифан Замалеевич **Азизов**, Анатолий Семенович **Борисенко**, Сергей Михайлович **Бутузов**, Алексей Антонович **Ильюшин**, Нонна Александровна **Муравьева**, Иван Васильевич **Окунев**, Елена Ивановна **Третьякова** гэгшэд һунгагдаа.

РСФСР-эй Верховно Совет болбол Верховно Соведэй заседаниинуудай иимэ гурим тогтообо:

1. РСФСР-эй Верховно Соведэй сессиин заседаниинууд үглөөнэй 11 часһаа үдэрэй 3 час хүрэтэр, үдэшын 6 часһаа 9 час хүрэтэр болохо.

2. РСФСР-эй Верховно Соведэй сессиин зүблэхэ зүйлэй асуудалнуудаар элидхэлшэд РСФСР-эй Верховно Соведэй Түрүүлэгшээр баталагдаха.

3. РСФСР-эй Верховно Соведэй 50-һаа доошобэшэ депутадуудтай группа бүхэн өөрынгөө нэмэлтэ элидхэлшые табижа болохо.

4. Элидхэл хэхынь тулада элидхэлшэдтэ 1 час, түгэсхэлэй үгэ хэлэхын тулада 30 минута, нэмэлтэ элидхэл хэгшэдтэ — 30 минута, түгэсхэлэй үгэ хэлэлгэдэ — 15 минута үгтэхэ.

5. Түрүүшынхеэ хэлэхэдэнь ораторнуудта 20 минута, хоёрдохёо хэлэхэдэнь—5 минута үгтэхэ.

6. Өөрын мэдүүлгэнүүд ба справканууд бэшэмэлээр оруулагдаха ба тэдэнэй удхаһаань дулдыдан дары гү, али заседаниин эсэстэ РСФСР-эй Верховно Соведэй Түрүүлэгшээр соносхогдохо.

7. Ээлжээтэбэшэ асуултанууд бэшэмэлээр оруулагдаха ба РСФСР-эй Верховно Соведэй Түрүүлэгшээр дары соносхогдохо.

8. Зүблэхэ зүйл тушаа үгэ хэлэлгэдэ 5 минута үгтэхэ.

9. Голосовани тушаа тайлбарилга хэхын тула 3 минута үгтэхэ.

Старейшинын Соведэй даалгабаряар, депутат **З. Ф. Олейник** РСФСР-эй Верховно Соведэй заседаниинуудай зүблэхэ зүйл тухай дурадхал оруулаа. РСФСР-эй Верховно Совет иимэ зүблэхэ зүйл баталан абаа:

1. РСФСР-эй 1951 оной Гүрэнэй бюджедые баталалга ба РСФСР-эй 1950 оной Гүрэнэй бюджедэй гүйсэдхэл тухай тоосоо баталалга;

2. РСФСР-эй Верховно Соведэй Мандатна комиссиие һунгалга;

3. РСФСР-эй Верховно Соведэй саг үргэлжын комиссинуудые һунгалга;

4 РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указуудые баталалга;

5. РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумые һунгалга;

6. РСФСР-эй Правительствые— РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведые байгуулга.

РСФСР-эй 1951 оной Гүрэнэй бюджет тухай ба РСФСР-эй 1950 оной Гүрэнэй бюджедэй гүйсэдхэл тухай РСФСР-эй финанснуудай Министр депутат **И. И. Фадеевэй** элидхэлые РСФСР-эй Верховно Совет сонособо.

РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадуудай эрхэ түлөөлэлгые шалгахын тула 11 хүнэй составтай Мандатна комисси һунгагдаа:

Мандатна комиссиин Түрүүлэгшэ—Иван Тимофеевич **Гришин.**

Мандатна комиссиин гэшүүд: Николай Иванович **Бобровников;** Иван Фролович **Васильев;** Степан Андреевич **Дерябин;** Леонид Николаевич **Ефремов;** Михаил Константинович **Крахмалев;** Зосим Васильевич **Панев;** Евдокия Семёновна **Семенова;** Анна Кирилловна **Шарова;** Григорий Иванович **Шаталин;** Александр Николаевич **Шелепин.**

Тэрэнэй һүүлээр РСФСР-эй Верховно Совет РСФСР-эй Верховно Соведэй саг үргэлжын комиссинуудые һунгаха тухай асуудал зүбшэлөө.

Горький городой, Иркутска, Калининска, Курска, Читинскэ областьнуудай ба Ставропольско хизаарай бүлэг депутадуудай үмэнэһөө депутат **И. Н. Зиминэй** дурадхалаар, Хуули гаргалгын һанамжануудые хэхэ комиссиие РСФСР-эй Верховно Совет 15 хүнэй составтайгаар һунгаба:

Комиссиин Түрүүлэгшэ—Владимир Иосифович **Тищенко.**

Комиссиин гэшүүд: Анна Васильевна **Александрова;** Иван Емельянович **Березин;** Николай Мартынович **Бородкин;** Виктор Бладимирович **Виноградов;** Александр Михайлович **Герасимов;** Георгий Аполинарьевич **Денисов;** Валентин Николаевич **Ершов;** Сергей Иванович **Ломоносов;** Федор Антонович **Мамонов;** Александра Ефимовна **Матвеева;** Николай Эммануилович **Прошунин;** Сергей Петрович **Сергеев;** Михаил Сергеевич **Суетин;** Елена Григорьевна **Хахалина.**

Московско, Ленинградска, Орловско, Молотовско, Челябинска областьнуудай ба Удмуртска АССР-эй бүлэг депутадуудай үмэнэһөө үгэ хэлэһэн депутат **М. С. Суетинэй** дурадхалаар, РСФСР-эй Верховно Совет 19 хүнэй составтай Бюджетнэ комисси һунгаа:

Комиссиин Түрүүлэгшэ—Семен Петрович **Афанасьев.**

Комиссиин гэшүүд: Магомед **Арбулиев;** Алексей Дмитриевич **Бондаренко;** Константин Григорьевич **Гаркушенко;** Михаил Ильич **Гусев;** Иван Иванович **Жуков;** Павел Николаевич **Лялин;** Наталья Дмитриевна **Непомнящая;** Геннадий Георгиевич **Опутин;** Тимофей Евдокимович **Сараев;** Николай Иванович **Светлаков;** Дмитрий Федосьевич **Ситнянский;** Захар Филиппович **Слойковский;** Петр Васильевич **Сурин;** Александр Михайлович **Уваров;** Донат Кириллович **Филимонов;** Гомбожап Цыдынжапович **Цыдынжапов;** Василий Максимович **Шаханов;** Зоя Дмитриевна **Шведова.**

Архангельска, Курганска, Ульяновска ба Чкаловска областьнуудай бүлэг депутадуудай үмэнэһөө үгэ хэлэһэн депутат **Г. А. Денисовэй** дурадхалаар, Гадаадын хэрэгүүдые эрхилхэ комиссиие РСФСР-эй Верховно Совет 9 хүнэй составтайгаар һунгаа:

Комиссиин Түрүүлэгшэ—Леонид Федорович **Ильичев.**

Комиссиин гэшүүд: Василий Емельянович **Зинченко;** Федор Васильевич **Кузнецов;** Савелий Прохорович **Логинов;** Лидия Павловна **Лыкова;** Александр Васильевич **Носенков;** Александр Иванович **Опарин;** Мария Михайловна **Романова;** Алексей Александрович **Сурков.**

Комиссинуудай һунгагдаһанай һүүлээр, Түрүүлэгшэ хадаа РСФСР-эй Верховно Соведэй удаадахи заседани апрелиин 14-нэй үдэшын 6 часта болохо гэжэ мэдээсэбэ.

Энээгээр РСФСР-эй Верховно Соведэй түрүүшын заседани дүүрэ.

Партийна организацинуудай секретарьнарай зүблөөн

Үсэгэлдэр апрелиин 14-дэ Соведүүдэй хоёрдохи Байшангай Сталинска зал соо колхозуудай ба МТС-үүдэй партийна эхин организацинуудай секретарьнарай республиканска зүблөөн нээгдээ.

Тус зүблөөн дээрэ ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой секретарь нүхэр **А. У. Хахалов** «Малажалые саашадань хүгжөөхын ба үндэр ургаса абахын, колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаарнь бэхижүүлхын түлөө тэмсэлдэ колхозууд ба МТС-үүдэй эхин партийна организацинуудай зорилгонууд тухай» элидхэл хэбэ.

Элидхэлэй һүүлээр үгэ хэлэлгэ эхилээ. Кяхтын МТС-эй партийна эхин организациин секретарь нүхэр **Сунграпов** түрүүлэн трибунада гараба. Нүхэр Сунграпов Кяхтын аймагай олонхи колхозуудай үбһэ тэжээлээр дутаһанай шалтагаан тухай тогтон хэлээ. Тиихэ зуураа, тус МТС-тэ үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ машина зэбсэгүүдэй тоо хомор байһые онсолон тэмдэглэбэ.

Һүүлээрнь Иволгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин секретарь нүхэр **Бальчинов** үгэ абаа. Малажал дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан колхозннигуудые культурна талаарнь хангалгын дутуунуудые тэмдэглээд, үнэтэ хэдэн дурадхалнуудые оруулаа. Жэшээлхэдэ, бүхы гүүртэ ба отарануудые ном, газетэ мэтэнүүдээр саг үргэлжэ хангажа байхын түлөө нүүдэл улаан фургонуудые бии болгохо гэбэ.

Кабанскын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин секретариин орлогшо нүхэр **Алферов** колхозой ажахыда коммунистнуудай хүсые хайшан гэжэ хубаарилан табидаг тухайдаа хэлэбэ.

Зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд адууһа малаа үбэл бэлшээхэбди гэжэ найдажархёод, тэжээлэй бата бэхи база байгуулдаггүй байһан тухайдань Кяхтын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин секретарь нүхэр **Каленов** тэмдэглээ. Малажалда харша иимэ һанал бодолые аймагай хүдөө ажахын таһагайхид баримталдаг байгаа гэжэ тэрэ шүүмжэлээ.

ВЛКСМ-эй Бурят-Монголой обкомой секретарь нүхэр **Афанасьев** колхозуудай комсомольско организацинуудта партийна организацинуудай зүгһөө ямар туһаламжын үзүүлэгдэдэг тухайда хэлээ. Тиигэхэ зуураа, һайн һайн жэшээнүүдые тэмдэглээд, залуушуулые хүмүүжүүлгэдэ хойрогоор хандадаг хүнүүдые шүүмжэлээ.

Удаань Кударын аймагай Куйбышевай нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин секретарь нүхэр **Колодин** ВКП(б)-гэй Кударын айкомой зүгһөө малажалые хайша хэрэгээр хүтэлбэрилдэг тухай тогтожо хэлэбэ.

Кабанскын аймагай «III пятилетка» колхозой парторганизациин секретарь нүхэр **Сотнич** колхозуудые түбхинүүлгын асуудалнуудай яашагүй унжагайруулагдадаг ба тэрээнһээ боложо ажахын шухала хэрэгые шиидхэлгэдэ һаад ушардаг тухайда хэлээ.

Яруунын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организациин секретарь нүхэр **Гончиков** коммунистнуудые хүмүүжүүлхэ хүдэлмэридэ партийна организациин гол анхаралаа хандуулдаг тухайда хэлэбэ.

— Бидэнэр бүхы коммунистнуудайнгаа эдэбхиие, илангаяа тэдэнэй идейно-политическэ хэмжээе дээшэлүүлхэ хэрэгтэ, партидоторой хүдэлмэриин асуудалнуудта анхарал табидагбди,—гэжэ нүхэр Гончиков тэмдэглэбэ.

Зэдын аймагай томодхогдоһон «Коммунизм» колхозой партийна эхин организациин секретарь нүхэр **Цыренов** партийно-эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэриин асуудалнууд тухай тогтожо хэлэхэ зуураа, тус асуудалые шиидхэлгэдэ ВКП(б)-гэй Зэдын айком халирхайгаар хандадаг зандаа гэжэ шүүмжэлбэ.

Энээгээр үсэгэлдэрэй заседани дүүрэ.

Советскэ Союз дотор

УҺАЛАЛГЫН ШЭНЭ СИСТЕМЭ

ФРУНЗЕ. Чуйска талын колхозууд уһалалгын шэнэ системэтэй боложо байна. Үдэр бүри дүрбэ мянга шахуу хүн поли дээрэ гарана. Колхознигуудта техникэ туһална. Уһалалгын участогуудые түсэблэхэ ба бага гол горхонуудые хааха газарай хүдэлмэринүүдэй гурбанай хоёр хубинь механизмуудаар хэгдэнэ.

Быстровско районой Ленинэй нэрэмжэтэ, Ворошиловай нэрэмжэтэ ба Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозуудай уһалалгын сетиие шэнэдхэн байгуулхада табан мянга гаран гектарһаа дээшэ талмайе уһалха юм. Колхознигууд эдэ хүдэлмэридэ анзаһа ба юрын механизмуудые хэрэглэнэ. Уһалалгын участогуудые сэхэдхэһэнэй, арыгуудые үгы болгоһоной ашаар тус колхозуудта 200 гаран гектар хахалагдаха газар нэмэжэ үгэхэ юм. (ТАСС).

ХОНИДОЙ ШЭНЭ ҮҮЛТЭР

СТАВРОПОЛЬ. Гүйхэн уһатай Калаус горхоной хоёр хажуугаар нэлэнхы тала нэмжынэ. Эндэ, ургамал ногоогоор баялиг уужам талада, нарин нооһотой «Ставропольская» гэжэ шэнэ үүлтэрэй хонид үсхэбэрилэгдэдэг. Ставропольдо бии болгогдоһон мериносой тухай суу бүхы орон соомнай таранхай. Хони үсхэбэрилдэг «Советское руно» гэжэ совхоз племенной 80 мянга гаран хуса ба эхэ хонидые Грузиин, Поволжьеын, Сибириин ажахынуудта худалдаа. Тус совхозой харьяата талын бэлшээринүүдтэ 45 отара хонид адуулганда ябана.

«Ставропольская» гэжэ шэнэ үүлтэрэй хонид нооһо үгэлгөөрөө, нооһонойнгоо утаар, үрэжэлтэйгөөрөө ба бэеынгээ түхэлөөр олон үүлтэрые булиха байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ племенной хуса бүриһөө дунда жэшээгээр 18—19 килограмм нооһон абтаа.

Шэнэ үүлтэр бии болгоһонойнь түлөө совхозой хүдэлмэрилэгшэдтэ Сталинска шангуудые олгохо тухай Правительствын тогтоолдо харюу болгон, «Советскэ руно» совхозой коллектив үшөө һайнаар хүдэлмэрилхөөр шиидэбэ. Совхозой хонишод 100 эхэ хонин бүриһөө 130 хурьга абаха ба бүтэн бүринөөр тэжээхэ, нооһо хайшалха түсэбөө үлүүлэн дүүргэхэ гэһэн уялга абаа.

Һайнаар харууһалһанай ба эдеэлүүлһэнэй ашаар хонидоо тобир тарганаар үбэлжүүлбэ. Нооһоной утань 13 сантиметр болоно. Хонидойнгоо ашаг шэмые бүри ехэ болгохын тулада, мүнөө тус совхоз нэгэжэлэй ногоо нёдондоной хаһоо 3 дахин ехээр тарижа, бүхы малаа витаминна үбһөөр хангаха гэжэ шиидэнхэй. (ТАСС).

Капитануудай нютаг

СУМСКОЙ ПОСАД. (Карело-Финскэ ССР). (ТАСС). «Восход» колхозой «Гвардеец» гэжэ моторно судно загаһа барихаар түрүүшын рейсдэ гараба. Далайн капитануудай суута бүлэгэй түлөөлэгшэ Борис Павлович Корольков энэ рейсээр өөрынгөө 20-дохи навигаци эхилээ.

Сумской посад—полярна капитануудай нютаг юм. Нүхэр Корольковой аха Сталинска шангай лауреат, Геннадий Павлович Корольков губшуураар сельдь бариха поточно методые дэлгэрүүлһэн байна. Капитанууд Ф. М. Михов ба П. В. Евтюков гэгшэд республикаһаа холуур алдаршанхай. Тэдэнэр ба тэдэнэй хүмүүжүүлһэн хэдэн арбаад хүнүүд холо тамардаг корабльнуудые жолоодоно.

«Челюскин» ледоколой гайхамшагта походто хабаадаһан алдарта капитан В. И. Воронин мүн лэ энэ тосхондо түрөө. Тэрэнэй 5 ахадүүнэр капитанууд юм.

Далайн ба загаһа барилгын суднонуудые жолоодогшо капитануудай мэргэжэл Сумской посад гэжэ колхозно тосхондо заншал болоо. Энэ тосхондо һүдаг Александр Еремин ба Федор Чижов колхозой моторно суднонуудые хэдэн жэл ябуулна.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Хүдөө ажахыгаа һайнаар хүтэлбэрилхэ

Яруунын аймагай партконференциһээ

ВКП(б)-гэй ЦК-гэй ба партиин обкомой IV пленумэй тогтоолнуудай үндэһөөр партиин айкомой хүдэлмэриие шэнжэлэн үзэжэ, большевистскэ шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэл дэлгэрүүлэн, хүдэлмэридэхи алдуу дутуунуудаа сүм элирүүлхэ ёһотойбди гэжэ элидхэлшэ ба үгэ хэлэһэн делегадууд тон зүб тэмдэглээ.

Хүдөө ажахыгаа, тэрэнэй гол һалбари—малажал хүгжөөлгые ВКП(б)-гэй айком муугаар хүтэлбэрилдэг байгаа гэжэ делегадууд Биткеева, Гончиков, Сазонов ба бусад шүүмжэлбэ.

Колхозно ба совхозно ашаг шэмэтэ малажалые хүгжөөхэ гурбанжэлэй түсэб ба адуу моридые үсхэхэ хоёржэлэй түсэбөө тус аймаг дүүргээдүй. 1951 оной апрелиин 1-нэй байдалаар, аймагай колхозуудтахи эбэртэ малай тоо толгойнь дайнай урда тээхитэй жэшэбэл 75,2 процент, гахайн —минл 53 процент, адуу моридой—89,8 процент болоһон байна. Малай ашаг шэмэ үгэлгэнь бага байһаар. 1950 ондо олонхи колхозууд түл түрэсэ муугаар абаа.

Ниитын ашаг шэмэтэ малажал амжалтатайгаар хүгжөөлгэдэ һаад ушаруулдаг гол шалтагаан юуб гэбэл, тэжээлэй бата бэхи база байгуулжа шадаагүй ябадал болоно гэжэ делегадууд нүхэд Жигжитов, Бандеев ба бусад тэмдэглэбэ.

ВКП(б)-гэй айком хадаа малажал хүгжөөхэ шухала услови — тэжээлэй бата бэхи база байгуулха хэрэгтэ партийна организацинуудые, советскэ ба хүдөө ажахын органуудые, колхозууд болон МТС-ые элсүүлжэ шадаагүй. Тиин, луговодууд-герасимовецуудай түрүү дүй дүршэл аймагай олонхи колхозуудта хэрэглэгдэхэеэ болишоһон, сабшалан ба бэлшээриин газарнуудые һайжаруулха хэрэг мартагдаһан байгаа. Үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ ба тэжээлэй культурануудые тариха түсэб жэлһээ жэлдэ дүүргэгдэнэгүй.

Аймагай олонхи колхозуудта үбһэ тэжээлэй дутаһан ба харууһанай муу байһан дээрэһээ олон толгой мал гарзалаа. Жэшээлхэдэ, 1950 ондо ба энэ жэлэй түрүүшын 3 һара соо Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой малайнь ниитэ тоо толгойн 12,3 процент, «Улаан-Туяа» колхозой малайнь —13,2 процент үхэпэн байха юм.

Адууһа мал харууһалха талаар урданай нүүдэл байдалта үеын гээгдэнги заншал баримталдаг ябадалай бии байбашье, зохихо партийна организацинуудай зүгһөө хэмжээн абтаагүй; үбэлдөө мал адуулха гээшэ малажал хүгжөөлгын үндэһэ һуури боложо шадахагүй, харин тэжээлэй бата бэхи база байгуулбал тэрээниие хангажа шадаха юм гэжэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ хүсэд ойлгуулдаггүй байгаа.

Тэрэшэлэн аймагай колхозууд таряанажалай талаар нилээд ехэ гээгдэлтэй. Нёдондо жэлдэ олохон колхозууд хабарайнгаа тарилгые муу бэлэдхэлтэйгээр угтажа, ехэнхидээ кондиционно бэшэ үрһэ тариһан байгаа. Зунай сагта таряанай харууһа муугаар эмхидхэһэн ба хуряалгын үедэ таряа ехээр гээһэн байна. Энээнһээ шалтагаалан колхозууд муу ургаса абаһан ба гүрэнтэеэ гүйсэд тоосоогүй, үрһэ хүрэнгэеэ хүсэд хаажа шадаагүй байха юм.

—Хүдөө ажахын культурануудай ургасые дээшэлүүлгэдэ һаад ушаруулдаг гол шалтагаан юуб гэхэдэ, — гэжэ «Улаан-Туяа» колхозой парторганизациин секретарь нүхэр Гончиков хэлэнэ, — түрүү мичуринска агробиологическа наукын туйлалтануудые гүйсэд хэрэглэдэггүй, ногоо тарилсаһан севооборот эрхилжэ шадаагүй ябадал болоно.

Колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаарнь бэхижүүлхэ хэрэг, тэдэнэй экономико шэнжэлэн үзэлгые ВКП(б)-гэй айком ба аймсоведэй гүйсэдком хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилнэ гэжэ конференци дээрэ тэмдэглэгдэһэн байха юм.

Колхозуудай правленинүүдэй жэлэй тоосоонуудые шэнжэлэлгэ мэргэжэл багатай хүнүүдтэ даалгагдана. Энэ хэрэгтэ хүдөө ажахын мэргэжэлтэд хабаадуулагдадаггүй шахуу гэжэ айкомой гэшүүн нүхэр Ажеев шүүмжэлбэ.

Ажалые эмхидхэлгын муу ба бүтээсын бага байһан ушар, ажалай жаяг заршамай һула байһан ябадал хадаа колхозуудые ажахын-эмхидхэлэй талаарнь улам һайжаруулха ябадалда һаад ушаруулна гэжэ делегадууд тэмдэглэбэд.

Аймагай колхозуудта бии байһан эдэ дутуунууд хадаа, гэжэ делегадууд Бурдуковскэй ба Шимрапов гэгшэд хэлэбэ, партийно-эмхидхэлэй ба партийно-политическэ хүдэлмэриин һулаар табигдаһанһаа тохёолдоо.

ВКП(б)-гэй айком хадаа партийно-эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэри һайжаруулха, тэрэниие ажахын хүдэлмэритэй зүбөөр зохилдуулха хэрэгтэ колхозуудай, эмхи зургаануудай партийна эхин организацинуудые шууд зорюулжа шадаагүй байна.

ВКП(б)-гэй айком ажахын элдэб кампаниинуудай үедэ ажахын органуудай оронд хүдэлмэрилдэг, түрүүшүүлэй үүсхэлнүүдые заримдаа хэрэгсээдэггүй гэжэ аймагай Соведэй гүйсэдкомой хүдөө ажахын таһагые даагша нүхэр Аржаев хэлэбэ.

ВКП(б)-гэй айком партийна эхин организацинуудтаа туһаламжа багаар үзүүлнэ, айкомой секретарьнууд, бюрогой гэшүүд колхозуудта ба предприятинуудта хаа яа ябана, тэдэнэй байдал гүнзэгыгөөр мэдэдэггүй, ажал хүдэлмэриинь дутуунуудые саг дары элирүүлжэ, усадхаха хэмжээ абаха ябадал хангадаггүй гэжэ мүн лэ шүүмжэлһэн байна.

Калининай нэрэмжэтэ, Кировэй нэрэмжэтэ (Эгэтэ) ба бусад зарим колхозуудай партийна эхин организацинуудта партийна суглаан үсөө үнгэргэгдэнэ, суглаа хэхэдээшье олонхидоо айкомой дурадхаһан асуудалнуудые зүбшэн хэлсэдэг, теэд өөһэдынгөө үүсхэлээр шухала асуудалнуудые табидаггүй байгаа гэжэ зарим делегадууд шүүмжэлээ.

Тоосоото үе соо партийна активай суглаан оройдоо 3 удаа болоһон байна. Энэ хадаа партийна эдэбхитэдтэ ВКП(б)-гэй айкомой багаар түшэглэдэг байһые гэршэлнэ гэжэ делегадууд тэмдэглэбэ.

Мүн коммунистнуудай политическэ һуралсалай ябаса тухай дэлгэрэнгыгээр хэлсээд, энэ талаар олон дутагдалнууд бии байна гэжэ делегадууд хурсаар шүүмжэлбэ.

Коммунистнуудай юрэнхы эрдэм дээшэлүүлхэ хэрэгтэ анхарал багаар табигдана. Аймагай партийна организациин 300 гаран коммунистнууд юрэнхы эрдэмээр бага байна, теэд тэдэнэй эрдэм дээшэлүүлхын тула оролдолго гаргагданагүй.

Ажалшадай дунда ниитэ-политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин һулаар ябуулагдадаг тухайда, кадрнуудые зүбөөр шэлэхэ ба хубаарилан табиха хэрэгые ВКП(б)-гэй айкомой муугаар хүтэлбэрилдэг байһан тухайда конференциин делегадууд шүүмжэлээ.

Конференци хадаа ВКП(б)-гэй айкомой тоосоото үе соохи хүдэлмэриие хангалтагүйдэ тоолоод, партийна организациин саашанхи ажал-ябуулгые ВКП(б)-гэй ЦК-гэй ба партиин обкомой IV пленумэй тогтоолнуудай үндэһөөр эрид һайжаруулха хэмжээнүүдые хараалһан дэлгэрэнгы шиидхэбэри баталан абаа.

* * *

ВКП(б)-гэй айкомой 1-дэхи пленум боложо, айкомой 1-дэхи секретаряар нүхэр Б. С. Семеновые, секретарьнуудаар Ц. Б. Улзмжиев, Г. А. Гантимуров гэгшэдые һунгаба. Мүн айкомой таһагуудые даагшад ба аймагай «Сталинец» газетын редакторые баталаа.

Колхозно ажалые хүгжөөхын түлөө

Кабанскын аймагай Твороговско сельсоведэй Кировэй нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин секретариин орлогшо П. С. Алферовтэй хөөрэлдөөн

Большевистскэ парти хадаа хүдөө ажахын культурануудай үндэр ургаса абахын ба ниитын малажал хүгжөөн дэбжүүлхын түлөө тэмсэлдэ колхознигуудые эмхидхэн элсүүлхэ талаар колхозно партийна организацинуудай урда ехэнүүд зорилгонуудые табина.

Эдэ зорилгонуудые бэелүүлэн, манай партийна организаци хүдэлмэридөө зарим тэды амжалта туйлаһан байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ манай колхоз муу бэшээр хүдэлмэрилөө. Колхознай таряанай зарим участогуудһаа гектар бүриин 18—20 центнер ургаса хуряагаа. Тарилгын бүхы талмайн гектар бүриһөө дунда зэргээр 8 центнер ургаса абтаа. Гүрэндэ таряа тушааха түсэб болзорһоо урид дүүрээ һэн. 1951 оной тарилгада хүсэд хүрэхэ үрһэ хаагаад, ажалта үдэртэ 1,5 килограмм орооһо таряа хубаагаабди. Ниитын малажал хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбые 1950 ондо бүхы түрэлэй малаар дүүргэһэн, хони ямаагаар, адуу морёор нилээд үлүүлэн дүүргэһэн байнабди.

Колхозой нимэ амжалтануудые туйлахадань партийна организаци багабэшэ үүргэ дүүргээ.

Манай партийна организацида партиин 11 гэшүүд ба партиин гэшүүнэй нэгэ кандидат бии. Бүхы коммунистнууднай артелиингээ ажахын шухала һалбаринуудта хубаарилан табигданхай. Коммунист Черников колхозой түрүүлэгшээр, Каргапольцев — бригадираар, Бабинцев—фермые даагшаар, коммунист С. Алферов, Глущенко, И. Власов—таряанажал дээрэ, нүхэр С. Власов, Чумаков, А. Бабинцева, Кузнецова, Ф. Бабинцева малажал дээрэ хүдэлмэрилнэ. Ингэжэ колхозно үйлэдбэриин бүхы участогуудта коммунистнууд хүдэлмэрилнэ.

Таряанажал дээрэ хүдэлмэрилдэг коммунистнууд хододоо түрүү зэргэдэ ябадаг. Тэдэнэр ниитын ажахые саашадань хүгжөөхэ талаар шухала асуудалнуудые партийна организациин урда саг соонь табидаг юм. Коммунистнуудай үүсхэлээр манай партийна организаци үйлэдбэриин бригадануудые томодхохо асуудал табиһан байгаа. Ингэжэ гурбан бригада хоёр болгогдоо. һэн. Тэрэнэй ашаар бригаданууд хүсэ ехэтэй, бүри ехэнүүд зорилгонуудые шиидхэжэ шадаха болоһон байна. Гадна, бригадир, моришон, харуулшан гэхэ зэргын дүрбэн хүдэлмэришэн үлүү гаража, ондоо хүдэлмэридэ ороо. Манай коммунистнуудай үүсхэлээр табигдаһан олон шухала асуудалнуудые тооложо болохо.

Коммунистнуудай дурадхалаар ба эдэбхитэ хабаадалгатайгаар манай колхоздо бүтэц газарнууд хахалагдаһан байна. Һүүлэй хоёр—гурбан жэл соо 200 гектар тиимэ газар элдүүрилэгдээ.

Газартаряалангай культурые дээшэлүүлхэ асуудалнуудта партийна организацимнай горьтой анхарал хандуулна.

Ажахын зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхын тула манай партийна организациин юу хэдэг байһаниие олон нүхэдууд һонирхохо ёһотой гэжэ һананаб. Энэ—ехэ асуудал гээшэ. Энээндэ хүсэд харюу үгэхэнь бэрхэтэй. Тиимэһээ би эндэ тобшохоноор хөөрэжэ үгэхые хүсэнэб. Бидэнэр коммунистнуудай ба партийнабэшэ колхознигуудай һанамжые ходо анхаралдаа абадаг, туһатай дурадхалнуудые саг соонь дэмжэдэг байнабди. Манайда партийна суглаан һарадаа хоёр дахин алгадгүй болодог. Нээмэл партийна суглаануудые үнгэргэжэ байдагбди. Суглаанууд дээрээ партидоторой хүдэлмэриин асуудалнуудые хэлсэхэһээ гадна, ажал хүдэлмэриин текущи ба перспективнэ асуудалнуудые хэлсэдэг заншалтайбди. Суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхэ асуудалнуудые бэлэдхэлгэдэ коммунистнуудпай бултадаа шахуу хабаададаг. Тиимэһээ тэдэнэр суглаанда ерэхэдээ, дурадхалнуудые эртээнһээ бэлэдхэһэн, тобшолол-хэһэн байдаг. Суглаан дээрэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ коммунистнууд эдэбхитэйгээр хабаададаг юм. Суглаан дээрэ абтаһан шиидхэбэринүүдые үглөөдэрһөөнь бэелүүлжэ эхилдэг байнабди. Ээлжээтэ суглаан дээрэ тэдэ шиидхэбэринүүдэй гүйсэдхэл тухай мэдээсэгдэдэг.

Коммунист бүхэн өөрынгөө хүдэлмэрилдэг газарта партийна суглаанай шиидхэбэринүүдые бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ ябадалые эмхидхэдэг.

Мүнөө манай партийна организаци тарилгада бэлэдхэлые жэшээтэ һайнаар хэхэ ба малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар түгэсхэхэ асуудалнуудта гол анхаралаа хандуулна. Эдэ асуудалнууд партийна суглаанууд дээрэ нэгэнтэ бэшэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, тодорхой хэмжээ-ябуулганууд хараалагдаа. Тэрэнэй эсэстэ манай колхоз хабарай тарилгада муу бэшээр бэлэдхэһэн ба малай үбэлжэлгые һайнаар үнгэргэжэ байна. Адуу малнай тэжээлээр гол түлэб хангагданхай. Малнууднай типовой ба дулаалагдаһан байрануудта байдаг.

Апрелиин 11-дэ манай колхозой гэшүүдэй суглаан боложо, бичурынхидай хандалгые зүбшэн хэлсээ. Тэдэнһээ жэшээ абаһан манай колхознигууд дунда зэргээр гектар бүриһөө овёсой—15 центнер, шэнииеын, хабарай хара таряанай ба ячмениин—14 центнер ургаса абаха, ниитын ашаг шэмэтэ малажал хүгжөөхэ гурбанжэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхэ социалистическэ уялгануудые абаа.

Ленинэй орденто ПВЗ-гэй цехүүдэй дунда Майн урда тээхи мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрээ. Энэ мүрысөөндэ ороһон кузнечнэ цехын газорезчик стахановец И. Трофименко үдэрэйнгөө даалгабари 270 процент дүүргэнэ. Зураг дээрэ: нүхэр Трофименко.

М. Миневэй фото.

МУХАРШЭБЭРЭЙ АЙМАГТА

ҺУРАГШАДАЙ ТУҺАЛАМЖА

Хонхолойн дунда һургуулиин һурагшад «Искра» колхозой ниитын малай үбэлжэлгэдэ туһалалсажа байна.

Тэдэнэр 20 шахуу центнер хартаабха, 21 центнер солоомо суглуулжа тус колхозой малшадта үгөө. Мүнөө һурагшад 271 хони ба 2 үхэр үбэлжэлгын дүүрэтэр тэжээхээр өөһэдтөө даажа абаад байна.

НЭМЭЛТЭ ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭНЭ

«Гигант» колхоздо нэмэлтэ тэжээл бэлэдхэхын тула үдэр бүхэндэ 70—100 колхознигууд ба 20 морин хүдэлмэрилнэ. Гашейн МТС-эй 12 механизаторнууд ба нэгэ трактор тус колхоздо тэжээл бэлэдхэлсэнэ. Тэндэ һүүлэй үдэрнүүдтэ 600 шахуу центнер хагдан ба обингой үлэгдэлнүүд суглуулагдаба.

КУЛЬТУРНО-ГЭГЭЭРЭЛЭЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ СЕМИНАР

Һаяхан аймагай культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй 2 үдэрэй семинар болобо.

Семинарта хабаадагшад «Хабарай тарилгын үедэ агитуранһайханай бригадын хэхэ хүдэлмэринүүд», «Клубуудай хүдэлмэри», «Хабар-зунай үедэ агрозоотехническэ хөөрэлдөөнүүдые ба шанга уншалга хайшан гэжэ үнгэргэхэб» гэһэн ба бусад темэнүүдээр лекцинүүдые шагнаһан байна. Лекцинүүдые аймагай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд уншаа.

Һүүлээрнь, семинарта хабаадагшад хүдэлмэреэ саашадань һайжаруулха тухай заабаринуудые абаһан байна.

ҺАЙРАМАЙ УҺА ТОГТООНО

«Искра» гэжэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүд таряалангай ба сабшалангайнгаа газарнууд дээрэ һайрамай уһа тогтоожо эхилээ. Нүхэр Ботвинай хүтэлбэри доро луговодческо хоёр звено хүдэлмэрилнэ. Хамта 400 гектар поли ба 200 гектар сабшалан һайрамай уһаар уһалагдаха юм. Мүн уһалууриин системээр таряанай полинууд уһалагдахаар хараалагдана.

ДОСАРМ-ын ЭРХИМ ОРГАНИЗАЦИ

Ново-Заганска сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэхи ДОСАРМ-ын эхин организаци һайнаар хүдэлмэрилнэ. Эндэ 30 гэшүүд тоологдоно. Тэдэнэй 24-ниинь ГТО-гэй 1-дэхи шатын значогто үбэлэй нормонуудые үгэнхэй. Тэдэнэр үдэр бүри шахуу физкультурна упражненинүүдые хэнэ. Һаяар всаднигуудые бэлэдхэхэ занятинууд үнгэргэгдэхэ байна.

АНГУУШАДАЙ АМЖАЛТАНУУД

Ангай һайн шанартай арһа бэлэдхэхын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ оролсоһон ангуушад Михаил Коденев ба Степан Иванов гэгшэд мүнөө жэлэй агнууриин сезон соо ехэхэн амжалтануудые туйлаа. Нүхэр Коденев сезонно түсэбөө 280 процент, нүхэр Иванов —225 процент дүүргэбэ.

Д. Горный.

Иволгада эртын борнойлг[о] хэрэгсээнэгүй

Республикын бусад аймагуудтахидал адли Иволгын аймагай колхозуудай условидо эртын борнойлго угаа ехэ удхашанартай байна. Энээниие түргэнөөр ба эмхитэйгээр үнгэргөө һаа, газарай хүрьһэндэхи шииг нойтон баригдажа, тогтуурита үндэр ургасын үндэһэ һуури табигдаха байна.

Иволгын зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ шухала агротехническэ хэмжээе тооногүй. Зарим колхозуудай полинуудай саһан үни хада хайлаа. Намарай ба зунай парнуудые үнинэй борнойлхоор болоо. Теэд, зарим тракторна бригаданууд энэ хүдэлмэриие эхилбэшье, бүхы тракторнуудаа табяадүй. Тиимэһээ оройдоол 200-гаад гектар пар борнойлогдоо. Молотовой нэрэмжэтэ колхозой полинуудай саһан үни хайланхай. Зарим полинуудтань түүбэрилэн эртын борнойлго 7—8 хоногой саада тээ эхилхээр болоһон байгаа. Теэд, колхозой правлени, тэрэнэй түрүүлэгшэ нүхэр Дымбренов энэ хүдэлмэри эхилхэ гэжэ бүри забдаашьегүй һууһаар.

— Эртын борнойлго юундэ захалнагүйбта? — гэжэ асуухадамнай,

— Газар үшөөл гэдээгүй байнал даа, — гэжэ нүхэр Дымбренов харюусана,

— Түүбэрилэн борнойлхоор болоо бэшэ гү?—гэжэ асуухада, — Юрынхыдөөл түүбэрилэн борнойлхоор боложол байна, — гэжэ нүхэр Дымбренов хэлэнэ.

Газарай хүрьһэндэ шииг нойто барихын түлөө тэмсэлые тус колхозой правлени нёдондошье жэлдэ тоогоогүй һэн, мүнөөшье жэл тэрэ зангаа табинагүй. Энэ колхоз унаа моридой хүсөөр 92 гектар борнойлхо ёһотой аад, мүнөө нэгэшье гектар газар борнойлоодүй байна. Таряанажалай бригадын бригадирнууд Доржиев ба Гармаев гэгшэд энэ хүдэлмэри эмхидхэхэ тухай бодоногүй, харин архидажа ябана. Хэтэрхэдээ эдэ нүхэд борнойлгодо ябаһан тракторта уһа зөөлгэ эмхидхээгүй. Мартын 10—11-нэй үдэрнүүдтэ уһагүй дээрэһээ нэгэ трактор зогсоогдоо. Колхозой правлени уһа зөөгшые бүтэн тэргээр хангаагүй.

Калёновско ба Гурульбын сельсоведүүдэй колхозуудта иимэрхүү ябадал үзэгдэнэ. Калёновс[ко] соведэй «1-е Мая», Ленинэ[й] [нэрэм]жэтэ, «Коминтерн» ба буса[д кол]хозуудай полинуудта эрты[н бор]нойлгодо тракторнууд [...] на. Эдэ колхозуудай [...] ажалай бригаданууд энэ [...] огто хабаадалсанагүй. «1-е [Мая»] колхозой таряанажалай бр[игадын] бригадир нүхэр Посков [...] борнойлго гээшэ трактор[...] дып лэ хүсөөр хэгдэхэ ёһото[й] юм» гэжэ мэдүүлнэ. [...] тус колхоз моринной хүсөөр [...] гектар борнойлхоор хар[...] байха юм. Мүнөө трактор[...] дынь прицепщигүүдгүйгөөр [...] мэрилжэ ябана. Энэнь [...] МТС хоёрой договорые һан[...] гөөр эбдэлгэ болоно. Тус ко[лхозой] түрүүлэгшэ нүхэр Загузи[н] байдалаа хамаагүй дээрэ [...] Борнойлгые прицепщигүүдг[...] шье үнгэргэхэдэ хамаагүй [...] хэр Загузин һанадаг байна. [«Ко]минтерн» колхозой түрүүлэ[...] левой хүдэлмэридэ унаа [...] хабаадуулха хэрэгые мүн [...] гүй. Энэ колхоз унаагай [...] 520 гаран гектар пар бор[...] ёһотой. Теэд, мүнөө нэгэшье [...] борнойлгодо табигдаагүй, бэшье 10—12 хоногой саад[...] полинуудайнь саһан хайла[...] нөө хабарай һалхинда хата[...] халаа. Энэ колхозой түрү[...] нүхэр Лубсанов, таряан[...] бригадануудай бригадирнууд [...] Гимниндармаев, Ринчинов [...] тракторнуудай хүсэндэ найд[...] унаа моридоо эртын борно[йлгодо] табинагүй.

Машинын хүсөөр лэ бүх[...] вой хүдэлмэреэ дүүргэнэ [...] гэжэ найдадаг колхозой хүт[...] лэгшэнэр бии байна. Айк[омой,] комой хүдөө ажахын таһаг [...] римтануудые мэдэжэ байгаа [...] жээ үшөө абаадүй б[...] Энэ таһагые даагша [...] Бурдуковский унаагай хүсө[өр бор]нойлго эхилхэ гэжэ колх[озой] хүтэлбэрилэгшэдһөө шанга [...] хэнэгүй. Хүдөө ажахын [...] главна агроном нүхэр Брат[...] эдэ баримтануудые мин[...] лээд, харин борнойлгые [...] тракторай хүсөөр үнгэргэх[...] маагүй гэһэн шэнги һууна.

А. Ант[...]

Бичурын колхознигуудай жэшээгэ[эр]

МУХАРШЭБЭР. (**Манай корреспондентһээ**). Бичурын колхознигуудай жэшээгээр аймагай бүхы колхозуудта тэжээл бэлэдхэлэй бригаданууд эмхидхэгдэнэ. Ново-Заганска сельсоведэй Сталинай, Хонхолойн сельсоведэй «Искра» колхозуудай тэжээл бэлэдхэлэй бригаданууд сабшалангай ба таряанай газарнуудта һайрамай уһа ехээр тогтоохо зорилготойгоор уһа бариха тусхай дамбануудые түхеэрбэ. Сталинай нэрэмжэтэ колхозой луговодууд 2 дамба түхеэрээд, сабшалангай ба таряанай газарнуудые уһалжа эхилээ.

Сабшалангай ургаса дээшэлүүлхэ талаар Сагаан-Шулуутайн сомоной «Улаан-Шулуута» колхозой гэшүүд горьтой хүдэлмэри хэжэ, колхозойнгоо сабшалангай бүхы газарһаа гектар бүриин 25 [цент]нерһээ бага бэшэ ургаса х[уряаха] гэһэн социалистическэ уялг[ануудые абаа.] Мүнөө тус колхозой бриг[адууд] сабшалангайнгаа газарнууд[ые] бэрлэхэ, утэгжүүлхэ хүд[элмэри]нүүдые ябуулжа байна.

Мүн аймагай ондоошье [колхо]зууд сабшалангай ургасые [дээшэ]лүүлхэ нилээд ехэ [хүдэл]мэринүүдые хараалаа. Му[харшэ]бэрэй сельсоведэй «Ком[...] колхозой луговод Данил Бе[...] Сулхара гэжэ сабшаланг[ай] тогай канавануудые заһаба[...] урда жэлнүүдэйхиһээ 1—2 [...] үлүүгээр уһалжа, энэ уча[сто]га бүриин 30 центнер үбһэ [хуря]хаар хараалаа.

Б. Дымбр[...]

Саашадаа иимээр ажаллахань

Хэжэнгын аймагай Доодо-Худанай сомоной Энгельсын нэрэмжэтэ колхоз аймаг дотороо малажал ехэтэй колхозуудай нэгэн юм. Энээнэй урда жэлнүүдтэ тус колхоздо сабшалан хадалангай газарнуудые һайжаруулха хүдэлмэри багаар хэгдэдэг байгаа. Энээнэй эсэстэ жэл бүри үбһэ тэжээл багаар хуряажа, адуу малаа тураадаг, үхүүлдэг, гүрэндэ мяха тушааха түсэбөө дүүргэдэггүй, малһаа ашаг шэмэ багаар абадаг һэн. Мүн үнгэрэгшэ жэлдэшье үбһэ тэжээл багаар хуряаһанай гэмээр мүнөө малайнгаа үбэлжэлгые тон хангалтагүйгөөр үнгэргэжэ байна. Һаяхан энэ колхозой гэшүүд иимэ гээгдэнги байдал тухай асуудал зүбшэн хэлсэжэ, тэжээлэй бата бэхи база байгуулангүйгөөр ниитынгээ малажал амжалтатайгаар хүгжөөхын аргагүй гэһэн тобшолол хэбэ. Имагтал сабшалангай ба бэлшээриин газарнуудые һайжаруулһанай, уһалһанай ба үтэгжүүлһэнэй ашаар ниитын адуу малда бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэгдэхэ байна гэжэ тэдэнэр хэлсээ.

Тиин энэ жэлһээ 11 колхозниугудтай тусхай луговодческо б[ригада] эмхидхэбэ. Энэ бри[гада] мүнөө жэлдэ 1200 гектар саб[шалан]гай газар 2—3 дахин уһал[...] гектар газарта үтэг хэхэ [...] Энэ зорилгоор 15 километр у[...] канава шэнээр малтаха, 25 [кило]метр утатай хуушан канава[нуудые] заһабарилха, сабшалангай [...] майе модо шулуунһаа сэбэр[лэхэ,] тэрээн дээрэ 8000 ашаа наг [...] шэрэжэ, газарай хүрьһэндэ ор[...] ба агротехническэ бусад х[эмжээ] ябуулгануудые бэелүүлхэ с[оциа]листическэ уялга абаад, хүд[элмэ]рилжэ эхилбэ. Тус бригада [...] жүүлэгдэһэн газарайнгаа га [...] һөө 35 центнер үбһэ, уһала[агдаагүй] газарһаа га бүхэнэй 20 це[нтнер]һээ бага бэшэ үбһэ хуряаха шиидээ.

Эдэ бүхы хүдэлмэринүүд[ые ам]жалтатайгаар дүүргээд ба[йгаа һаа] Энгельсын нэрэмжэтэ колхо[з] дондонойхиһоо 2—3 дахин ех[э үб]һэ тэжээл хуряажа абаха, т[иин] 1951—52 онуудай үбэл мал[ай үбэл]бир тарганаар үбэлжүүлх[э] боломжотой болохо байһа[н] лабтай.

Ц. Рин[...]

Һайрамай уһа тогтооно

Торийн аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой луговодуудай звено (звеньеводынь нүхэр Филиппов) сабшалангай газар һайжаруулха хүдэлмэри хэжэ эхилбэ. Мүнөө энэ звено 150 га газарта һайрамай уһа тогтоогоо.

Нүхэр Филипповэй звено энэ хабарай үедэ хэгдэхэ хүдэлмэридөө һайнаар бэлэдхэжэ байна. Хабартаа тус звеногой гэшүү[д] баг канавануудаа сэбэрлэхэ, [саб]шалангаа һайжаруулха, модо [шу]луунһаань, бургааһанһаань с[эбэр]лэхэ юм. Тэдэнэр 150 гектар [сабша]лайн га бүриһөө 40 центнер [үбһэ] хуряаха уялга абаа.

А. Шату[...]

[Эр]хим адуушад — выставкэдэ кандидадууд

[...] аймагай Дырэстэйн сомо[н]... [то]модхогдоһон «Коммунизм» [колхоз]ой адуушад 1950 ондо һай[н]... [а]жаллажа, адуу мори үсхэ[лгын]... хоёр жэлэйнгээ түсэб 101 [процен]т дүүргэһэн байна. Иимэ [а]мжалтань колхозой түрүү адуу[шад] ба моришодой өөһэдын[гөө]... жэлэй хүдэлмэриин дүй [...]ые бүхы адуушад ба мори[шод] шадабари болгожо шадаһан [...] туйлагдаа.

[Жэ]шээнь, Цыбикжап Цыцыков [...] оноһоо хойшо адуушанаар хү[дэлмэ]рилнэ. Нүхэр Цыцыков жэл [...] ажалай һайн амжалта туйла[жа]... [хо]додоо шагналда хүртэдэг [...] адуушан юм. СССР-эй хү[дөө] ажахын Министерствын зүгһөө [«хүдө]ө ажахын отличник» гэһэн [тэмдэ]гүүдээр нүхэр Цыцыков 3 [дахин] шагнагдаа. Мүн БМАССР-[эй В]ерховно Совейдэй Хүндэлэлэй [грам]отаар шагнагдаһан байна. [...], «Республикын эрхим адуу[шан]» гэһэн хүндэтэ нэрээзэргэдэ [жэл] бүри хүртэдэг. 1949 ондо [нүхэр] Цыцыков 53 гүүнһээ 50 [унага] абаха түсэбтэй аад, 53 уна[га а]бажа, тобир тарганаар түл[жүүлэһэ]н байгаа. 1950 ондо 54 [гүүнһ]ээ 53 унага абаа һэн.

[Мүн] манай колхозой эрхим [адууш]ад Доржи Сосоров, Доржи [Цынг]унов гэгшэд ажалай эрхим [жэшээ] харуулан хүдэлмэрилнэ. Тэ[дэнэр]... «Республикын эрхим адуу[шан]» гэһэн хүндэтэ нэрээзэргэдэ [хүртэ]хэй.

[...]сагдагша адуушад иимэ ам[жалт]нуудые имагтал адуу мори[дые ...]шээтэ һайнаар харууһалдаг, [...]найнь бэлшээриие хубаари[лан] һайнаар хэрэглэдэг, үбһэ тэ[жээл]... нормын ёһоор, гамтайгаар [...]алдаг, арбилдаг байһанай ашаар туйлаа. Тэдэнэр хүшэ тамир һулатай адуу моридые илгажа, һайн тэжээлдэ табидаг, оросной кампаниие һайнаар үнгэргэдэг, энэ үедэ азарганууд ба гүүдые һайнаар эдеэлүүлдэг байна. Тиимэһээ тэдэнэй харууһалжа байһан түүдэй һубайралга тон үсөөн үзэгдэдэг.

Тэрэшэлэн «Республикын эрхим моришон» гэһэн нэрээзэргэдэ хүртэһэн Шагдар Цыденов колхозойнгоо тарянажалай № 1 бригадада 6 жэлэй турша соо моришоноор хүдэлмэрилнэ. Энэ хугасаа соо нүхэр Цыденов нэгэшье мори үхүүлээгүй, тураагаагүй. Моридынь хододоо дундаһаа дээшэ шадалтай байдаг. Нүхэр Цыденов моридойнгоо хомууд тоногуудые һайнаар тааруулжа, хододоо шалгажа байдаг юм. Тэрэнэй ашаар нэгэшье мориниинь нюрга мүрөө холодог, даруулдаггүй. Нүхэр Цыденов өөрынгөө дааһан 45 моридые мүнөө хабарай полевой хүдэлмэридэ тон һайнаар бэлэдхээ.

Мүнөө колхозой эрхим адуушад нүхэд Ц. Цыцыков, Д. Цынгунов, Д. Сосоров ба моришон Ч. Цыденов байгша ондо Москвада болохо хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ кандидадуудаар дэбжүүлэгдэнхэй. Иимэ ехэ хүндэдэ хүртөөд байхадаа тэдэнэр нэгэшье толгой адуу мори үхүүлэнгүй, тобир тарганаар ондо оруулха, унагадыень хоролтогүйгөөр түлжүүлхэ, тиигэжэ 1951 ондо адуу мори үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые нэрэтэй түрэтэйгөөр, 110 процент дүүргэхын түлөө эсэшэгүйгөөр тэмсэжэ байна.

Ц. Жимбеев. Зэдын аймагай «Коммунизм» колхозой адуунай-товарна фермые даагша.

Һургуулиинхидай үүсхэл

[...]нгын аймагай Доодо-Худа[рай] сомоной Молотовско долоонжэ[лэй] һургуулиин коллектив 1951 [он] гараһанһаа хойшо хүршэ — [Ки]ровай ба Энгельсын нэ[рэмжэ]тэ колхозуудай малай үбэл[жэлгэ]дэ ба хабарай тарилгада [ту]һалдэнь нилээд ехэ туһалам[жа х]үргөө. Жэшээнь, һургуулиин [һурагш]ад 30 центнер бургааһа му[ул]... отолжо колхозуудта тушаа[һан], 200 хурьганай байха байра [...]д, заһажа табиһан, мүн 70 [...] байра заһаһан ба дулаал[жа], 20—25 хоногой турша соо [...]нуудай шабааһа гаргаха, [...]р дэбдихэ мэтээр тэдэниие [туһ]алһан байха юм.

[Тэ]рэшэлэн хабарай тарилгада [ту]һалдэнь туһалха зорилгоор 20 [...] газарта саһа тогтооһон, шуб[уунай] аргал ба үнэһэ суглуулжа үгэһэн байна.

Тээсэгэн Кударын аймагай Тамирска долоонжэлэй һургуулиин коллективэй колхозно ниитын малажалда туһа хүргэхэ гэһэн уряае хүндэтэйгөөр хүлеэжэ абаад, дүтын фермэнүүдтэ үдэр бүри 100 килограммһаа бага бэшэ нэмэлтэ тэжээл (хагда) бэлэдхэжэ үгэхэ, фермэнүүдтэ «дайшалхы хуудаһануудые» гаргалсаха, малшадта газетэ номуудые уншажа үгэхэ мэтээр фермэнүүдые шефтээ абаха гэжэ шиидэһэн байгаа. Тэдэнэр энэ уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ байна. Тэрээнһээ гадна, өөрынгөө һургуулида 300 кубометр һайн шанартай түлеэ бэлэдхэһэн байха юм.

З. Цырендашиева.

[Т]эжээл бэлэдхэлэй бригада эмхидхэбэ

[Ба]ршэбэрэй аймагай һаяхан [томо]дхогдоһон «Үнэн» колхоз Би[...] колхознигуудай жэшээгээр [тэжээл] бэлэдхэлэй саг үргэлжын [бригад]а эмхидхэбэ. Сабшалангай [...] һайжаруулха зорилгоор энэ [...] һайрамай уһа тогтоохо, [сабша]лангаа үтэгжүүлхэ хүдэлмэ[ри]ые эхилбэ.

Тус бригадынхид Барай Адаг, Харгааһатын эхин гэжэ участогуудта һайрамай уһа тогтоожо, сабшалангаа сэбэрлэжэ байна.

Колхозой гэшүүд тарянай ургасые дээшэлүүлхын тулада мүн полинууд дээрээ һайрамай уһа тогтоожо захалаа.

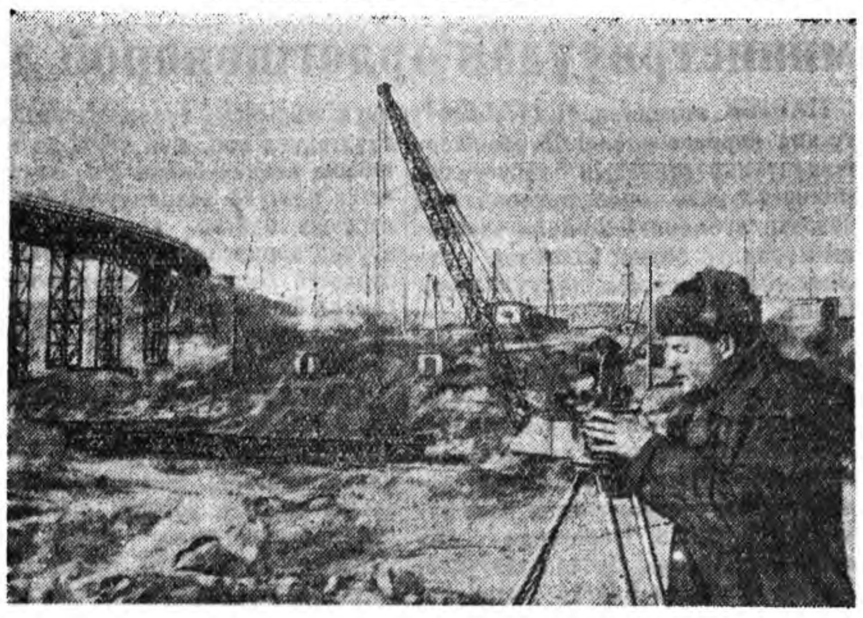

Волго-Донской каналай эгээн ехэ барилгануудай нэгэниинь Цимлянска гидроузел болоно. Цимлянска райондо мүнөө ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ байна. Тус барилга дээрэ хүсэтэ экскаваторнууд, скреперүүд, газар малтаха снарядууд, үргэлгын кранууд ба бусад машинанууд болон механизмууд хүдэлмэрилнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: инженер-геодезист М. К. Романов плотинын сөөрэмдэ уһанай хаалтын линиин трассые тодорхойлжо байна.

(ТАСС-эй фотохронико).

Н. ДАМДИНОВ.

МОСКВА

Урган һалбарһан Бурят-Монголдом
Урин мэндээ эльгэнэлши, Москва.
Ажалша арадайм баатар зүрхэндэ
Алтан элшээрээ толорнолши, Москва.

Гайхамшаг город!
«Москва» гэхэлээр,
Гансата зүрхэмни
шамдуулна сохидолоо;
Нарата столица руу бодолнуудни,
шубуудтал,
Наадан, жэргэн, эбтэйгээр
тэгүүлнэл.

Хархис фашистнарые
бидэнэй сохиһон
Хатуу, хүшэр сагууд һанагдана,
Шамайгаа хамгаалан,
ами наһаа үгэһэн
Шэн габьяата
хүбүүдэйш образ харагдана.

Тэдэ эрэлхэг сэдьхэлтэнэй дунда
Танил нэрэнүүд олон бэшээтэй...
Москва, шамтайгаа бурят арадни
Мянган һудалаар мүнхэдөө холбоотой!

Амжалтаар ажалаа шэмэһэн хүнүүднай
Айлшалан ошодог лэ Москва, шамдаа.
Эрдэм өөдэ дүүлиһэн хүбүүднай
Эрмэлзээн, Москва руу зоридог лэ дандаа.

Баруун гараа дуратайгаар һарбайн,
Бурядые тэндэ ород угтана.
Арадуудай ханибарисаан энэ город соо
Алтан колосоор залаатан мандана.

Урган һалбарһан Бурят-Монголдом
Урин мэндээ эльгэнэлши, Москва,
Ирагуу дууша,
ажалша зүрхэндэнь
Илалтын аялгаар зэдэлнэлши, Москва!

Номой недели һайнаар үнгэрөө

Хабарайнгаа амаралтын үедэ Яруунын аймагай һургуулинуудай һурагшад «Хүүгэдэй номой недели» тон һонирхолтойгоор үнгэргөө.

Һургуули бүхэндэ номой выставкэ эмхидхэгдээ, ном тухай лекци болон элидхэлнүүд хэгдээ, зүжэг наадан харуулагдаа. Пионерскэ организацинуудта сборнууд үнгэргэгдөө.

Аймагай пионернүүдэй байшанда энэ недели илангаяа һонирхолтойгоор үнгэрһэн байна. Үхибүүдэй ехэ болоходоо шэлэн абаха ажал хүдэлмэринүүд тухай литературна выставкэнүүд эмхидхэгдээ. Сосново-Озерскын дунда һургуулиин багша нүхэр Портновагай хүтэлбэри доро утренник үнгэргэгдөө. «Волга — России агууехэ мүрэн» гэһэн темэтэй сбор, Семен Бабаевскиин «Алтан одоной кавалер» гэһэн номоор уншагшадай конференци, агууехэ уранзохёолшо Некрасовта зорюулһан вечер гэхэ мэтэ болоһон байна.

Иигэжэ тус недели үхибүүдэй бодото найр болоо.

Е. Цыдыпов.

Ажалай жаяг заршам бэхижүүлхэ

Ленин—Сталинай партяар хүмүүжүүлэгдэһэн советскэ хүнүүд социалистическэ Эхэ оронойнгоо сэсэглэн һалбарха, тэрэнэй экономическа баялигые арбидхаха хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа, эрдэм мэргэжэлээ зорюулна. Советскэ ороной предприятинуудта хэдэн мянгаад стахановска участогууд, цехүүд хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэй тоо үдэр бүри олошорно.

Ажал хүдэлмэреэ зүбөөр эмхидхэдэг, бүхы шэнэ, түрүү, прогрессивнэ юумые үйлэдбэри дээрээ хэрэглэдэг, ажалай жаяг заршамые шангаар сахидаг газарта ажал хүдэлмэриин урагшатайгаар ябадагые практика харуулна. Хэрбээ коллективэй гэшүүдэй дундаһаа хэн нэгэнэй даалгабарита ажалдаа харюусалгагүйгөөр хандадаг, прогул хэдэг ба голодһо гаргадаг байгаа һаань, ажалай бүтээсые дээшэлүүлгэдэ һаад ушардаг байна.

Манай республикын томо томо предприятинууд дээрэ үнгэрэгшэ жэлдэ прогул хэхэ, ажалдаа хожомдожо ерэхэ ушарнууд урда жэлэйхидэ орходоо нилээд үсөөрһэн байгаа. Эдэ баримтанууд хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай ажал хүдэлмэридөө коммунистическээр хандадагые харуулан гэршэлнэ.

Тиигэбэшье, ажалай жаяг заршамые эбдэгшэдтэ эрид шанга хэмжээ абадаггүй, прогульщигуудые үмөөрдэг, али болохоор аршалдаг директорнууд ба начальнигууд баһа олон байдаг. Ажалдаа социалистическээр хандадаггүй, ажалай жаяг заршам эбдэдэг, прогул хэдэг, ажалһаа тэрьелжэ ошодог, хэһэн хэрэгтээ харюусалгагүйгөөр хандадаг ябадал хадаа советскэ зарим хүнүүдэй һанал бодолһоо хобхо сохигдоогүй, үмхирһэн капитализмын үлэгдэлнүүд гээшэ. Тиимэһээ энэ үлэгдэлнүүдтэй эрид шангаар тэмсэхэ ёһотойбди.

Ажалай жаяг заршамые бэхижүүлхэ тухай советскэ засагай гаргаһан хуулинуудые Галуута-Нуурай шахтануудта хангалтагүйгөөр сахина. Эдэ предприятинуудта прогул хэхэ, ажалаа хаяад тэрьедэхэ ушарнууд үшөөл олон.

Жэшээнь, Галуута-Нуурай рудоуправлениин шахтануудта ажаллажа байһан хүдэлмэришэдэй дундаһаа гансахан энэ жэлэй январь һара соо 47 хүдэлмэришэн прогул хэһэн, 5 хүн ажалаа хаяад арилшаһан байна. Гурбадахи шахтада ажалай жаяг заршамые эбдэхэ ябадалнууд илангаяа олоор үзэгдэнэ.

Энэ шахтын профсоюзна ба бусад олониитын организацинууд ажалай жаяг заршам бэхижүүлхэ хэрэгтэ ёһо тэдыгээр хандадаг, хүнүүдтэ, прогульщигуудта, ажалаа хаяад ошоһон хүдэлмэришэдтэ зохихо хэмжээ абанагүй. Прогул хэһэн хүдэлмэришэдые дары сагтань олоод суудтэ үгэдэггүй байна.

Мүн тэрэшэлэн Сэлэнгын аймагай арадай сууд ажалай жаяг заршам эбдэдэг гэмтэ нюурнуудтай тэмсэл хэхэ хүдэлмэреэ һуладхаа. Суудтэ ероһон материалнууд ехэ удаан саг соо харагдадаггүй болошоо. Заримдаа суудэй приговорнүүд хүсэндөө хүргэгдэдэггүй байха юм.

Ажалай жаяг заршам эбдэгшэдэй олонхинь фабрично-заводской һургуулинуудые һаяхан дүүргэһэн залуу хүдэлмэришэд байха юм. Хэрбээ эдэ залуу хүдэлмэришэдэй гэр байрын условиие һайжаруулаад, тэдэнэй дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулбал, ажалай жаяг заршам эбдэхэ ябадал үгы болохо байна.

С. Бадмаев.

Газар эсхэмжэлгые түргэдхэхэ

Мүнөө колхозуудай томодхогдохотой хамта газар эсхэмжэлгын асуудал ехэ удхашанартай болоо. Гэбэшье энэ асуудал үшөөл шиидхэгдээгүй байһаар. Мүн манай колхозой газарай хажууда госфондын газар бии юм. Энээниие манай мэдэлдэ үгэхые хэды дахин эрилтэ хэгдээ. Теэд, мүнөө хүрэтэр энэ асуудал шиидхэгдэнэгүй.

Томодхогдоһон колхозой ажахын центрын һууриха газарые зүбөөр ололго ехэ удхашанартай, тэрэ хадаа агрогородой маягтай, болбосон түхэлтэй байха ёһотой. Мүн малай типовой байрануудые барилга хэхэ газар зүбөөр ололго, колхозно үйлэдбэриин хүндэ хүдэлмэри механизацилга ба бусад гол асуудалнууд газар эсхэмжэтэй холбоотой. Тиимэһээ хүдөө ажахын Министерство энэ асуудалые түргэн шиидхэхэ уялгатай.

Мүн механизацида ехэ анхарал хандуулха шухала. Хүдөө ажахын Министерство манай аймагай томодхогдоһон колхозуудта самоходно сенокосилкануудые үгэг гэжэ эринэбди.

Эрдэмтэд ба практигууд хоорондоо барисаа муутай байна. Манай республика дотор хүдөө ажахын наукын эрдэмтэд олон аад, нэгэниинишье хүдөөгүүр ябажа колхознигуудай ажал хүдэлмэритэй танилсадаггүй, тэдэнэй түрүү дүй дүршэл шэнжэжэ тобшолол хэдэггүй байна.

Радионь хүдэлмэрилнэгүй

Усть-Киранай сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхоз (Кяхта) 1949 ондо «Родина» гэжэ хоёр радиоприемник худалдажа абаһан байгаа. Мүнөө эдэ радиоприемнигуудынь питанигүй дээрэһээ миил хэбтэдэг. Магазинда радиопитаниин ерэхэдэ худалдажа абанагүй. Ушар иимэһээ колхознигууд радио шагнаха аргагүй болонхой.

Д. Цыбиков.

ЭКОНОМИЧЕСКА ТЕМЭЭР

[А]рбилалта хэхэ гээшэ — ажахы эрхилэлгын социалистическэ метод мүн

[...] обществын экономическа [...] һууринь хадаа үйлэдбэриин [...] ба хэрэгсэлнүүдтэхи социа[листи]ческэ зөөри мүн болоно. Со[циалис]... общественнэ байгуулалта [...] үйлэдбэриин гуримгүй бай[дал]... [пр]оцесс табижа, ажахые түсэбтэ [...] эрхилхэ ябадал хүн түрэлтэ[н]... [хүгжэ]лдэ эгээл түрүүшынхеэ тог[тоогдо]о байна. Капитализмын усад[хал]тай хамта тэрээндэ хамаа[тай] үеын кризисүүд, хүдэлмэри[гүйдэл ...] гэхэ мэтын уршагта [...]нууд усадхагдаһан байна.

[Үйлэ]дбэриин гаргашануудые саг [...] бага болголго хадаа со[циалис]тическэ экономикын хүгжэл[...]уули ёһо мүн. Үйлэдбэриин [гаргаш]ануудые бага болгохо хэ[рэгтэ а]рбилалгын режим тон ехэ [удхаш]артай юм. Арбилалгын [режим] болбол али бүхы үлүү гар[гаш]уудые ба ээзн буса ябада[лые ...]адхаха, үйлэдбэриин бүхы [...]нүүдые хүсэд һайнаар [...]аха, гүрэнэй мүнгэ хэрэгсэл[нүүды]е социалистическэ үйлэдбэ[ри]... темп түргэдхэхын тула ашаг[лах]... [гэ]һэн удхатай.

[Арби]лалгын режим болбол саг [...] кампани бэшэ, харин со[циалис]тическэ ажахы эрхилэлгын [...]лжын метод мүн. Энээниие предприяти бүхэн бэелүүлдэг. Манай орон дотор арбилалгын режимэй түлөө тэмсэл советскэ засагай түрүүшын үдэрнүүдһээ эхилһэн байна. Энэ тэмсэл хадаа сталинска табанжэлнүүдэй үедэ тон ехэ туһа хүргөө, ороной индустриализацида угаа ехэ мүнгэ зөөри элсүүлхэ арга олгоо. Өөрын үнэ сэнгые доошолуулгаһаа абтадаг экономи жэл ерэхэ бүри улам ехэ боложо байна.

Тон ехээр арбилалта ба алмалта хэхэ шухала тухай ленинско-сталинска идея болбол сталинска табанжэлнүүдэй үедэ олон миллион ажалшадай ухаан бодолдо бүхөөр нэбтэрэн орожо, түгэлдэр хүсэтэ материальна хүсэн болоһон байна. Советскэ арад болбол Ленин, Сталинай заабаринуудые бэелүүлхэ зуураа, арадай ажахын бүхы һалбаринуудта арбилалта ба алмалта хэхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэһэн байха юм. Түлишэ, металл, электроэнерги гамтайгаар гаргашалгын ашаар, ажалай эмхидхэл һайжаруулгын ашаар дайнай урда тээхи жэлнүүдтэ слон миллиард түхэриг мүнгэн алмагдаһан байна.

Дайнай үедэ арбилалгын режим онсо ехэ удхашартай байгаа. Советскэ хүнүүд улам ехэ бүтээсэтэйгээр хүдэлмэрилхын, бүхы ресурснуудые гамтайгаар ашаглахын, түлишэ, металл, материал ба түүхэй эд арбилхын тулада бүхы хүсөөрөө оролдоһон байна. Советскэ арадай оролдолго хүсэлэлгэ гаргаһанай ашаар, дайсаниие илаха хэрэгтэ сэрэгэй шухала продукциин үнэ сэн түргөөр химдарһан байха юм.

Социалистическэ нөөсэлгэ ба олзо ехэ болгохо ябадал дайнай хойтохи табанжэлэй түсэбэй гол зорилгонуудай тоодо оролсоһон байна. Дайнай хойтохи табанжэлэй үедэ арбилалтын режимэй түлөө (түсэбһөө гадуур нөөсэлгэ хэхэ, түүхэй эд ба түлишэ арбилха, мүнгэнэй эрьесые түргэдхэхэ г. м. түлөө) тэмсэл үргэнөөр дэлгэрээ.

Али нэгэн предприятиин арбилалгын режим хэһэниие хайшан гэжэ тодорхойлхоб? Нэгэдэхеэр, энээнэй тулада гүрэнэй түсэбүүд хадаа түсэбтэ даалгабари урилшалан хараалхадаа, продукциин хэмжээе ба ассортиментые хараада абахаһаа гадна, мүн продукци гаргалгада предприяти бүхэнэй гаргаша хэхэ хэмжээе хараалха шухала. Үйлэдбэридэ гаргаһан бодото гаргашые түсэбтэ хэмжээтэйнь сасуулхада тус асуудалда харюу үгтэхэ байна. Бодото гаргашань түсэбтэ гаргашаһаа ехэ байгаа һаа предприятиин муугаар хүдэлмэрилһэнэй үрэ дүн болоно.

Арбилалгын режим хэхэ замууд олон байдаг ба предприяти, эмхи зургаан бүхэнэй бодото условинуудаар тодорхойлогдодог юм. Зүгөөр, эдэ замууд гол түлэб иимэ байдаг гэбэл: түрүү техникые нэбтэрүүлгэ ба технологиие һайжаруулга, үйлэдбэриин ба ажалай эмхидхэлые һайжаруулга, һэлгэгшэ зүйлнүүдые, үлөөдһэ һагшадһые ашаглалга, накладной гаргашануудые (үйлэдбэриин ажахын-эмхидхэлэй хэрэгтэ ба эд товар хубаарилгада гаргашалагдадаг гаргашануудые) доошолуулга болоно.

Ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ ба продукциин үные химдаруулха гол шухала замуудай нэгэниинь түрүү техникые нэбтэрүүлгэ ба технологическа процессые һайжаруулга мүн.

1950 ондо ухаалан зохёолго хэһэн онсо гайхамшаг хүдэлмэринүүдэй түлөө Сталинска шангуудые олгохо тухай СССР-эй Министрнүүдэй Совейдэй тогтоол хадаа техническэ прогрессэй эли тодо гэршэ мүн.

Технологическа процессые һайжаруулга болбол материалнуудые гаргашалха ябадалда тон ехэ арбилалга үгэдэг. Тогтоогдомол технологиһоо хазагайрбал, голодһо гарахань ехэ болодог, өөрын үнэ дээшэлдэг байха юм. Тиимэһээ, үйлэдбэриин тогтоогдоһон технологиие сахиха гээшэ олзотойгоор хүдэлмэрилгын шухала услови болоно.

Арбилалгын режимые бэелүүлгэ хадаа ажалай эмхидхэлые ба үйлэдбэриин процессые һайжаруулха ябадал эридэг. Ажалай эмхидхэлые ба үйлэдбэриин процессые һайжаруулха арганууд предприятиин хүдэлмэриин условинуудай бодото байдалаар тодорхойлогдодог. Зүгөөр, завод-доторой хозрасчедые, хүдэлмэриингөө хүсэнүүдые ба зэбсэг хэрэгсэлнүүдээ зүб һайнаар хубаарилан табилгые, мүн зэбсэг хэрэгсэлнүүдээ саг сооньзаһабарилгые, графигай ёһоор хүдэлмэрилгые, хүдэлмэриингөө байрые нарин нигтаар бэлэдхэлгые, цех соогоо ариг сэбэр ба журам сахилгые, ажалай эмхидхэлые ба үйлэдбэриин процессые һайжаруулгын гол арганууд гэжэ тоолохо хэрэгтэй.

Һагшадһа хаядаһые ашаглалга хадаа арбилалгын режим бэелүүлхэдэ багабэшэ удхашанартай байдаг. Жэшээлхэдэ, сернэ кислотагай һагшадһанһаа зэд, мышьяк болон бусад үнэтэ зүйлнүүдые гаргажа болохо байна.

Мүн һэлгэгшэ зүйлнүүдые нэбтэрүүлгэ продукциин үнэ химдаруулха резерв болоно. Шухаг зүйлэй түүхэй эд, материал, түлишэ, ба бусадые ондоо зүйлнүүдээр һэлгэжэ, өөрын үные химдаруулхада болохо байна. Юуб гэхэдэ, гол зүйлэй материалнуудай үнэ сэндэ орходоо, һэлгэгшэ зүйлнүүдэй сэн химда байдаг. Жэшээлхэдэ, нефтиие хатуу түлишөөр һэлгэхэдэ продукциин үнэ эрид химдардаг.

Мүн накладной гаргашануудые бага болгоходо продукциин өөрын үнэ химдардаг.

Үйлэдбэриин новаторнуудай ба түрүүшүүлэй дүршэлые үргэнөөр халан абабал, арбилалгын режим хэхэдэ онсо ехэ удхашанартай байдаг гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Арбилалга хэхэ арга замууд угаа олон. Зөөри хэрэгсэлнүүдээ гамтайгаар гаргашалха, продукциин өөрын үнэ химдаруулха хэрэгтээ ехэ амжалтанууд туйлагдаа. Зүгөөр, энэ талаар үшөөл ехэ юумэ хэжэ болохо байна. Мүнгэ зөөри гамгүйгөөр үрихэ, арбилалгын режимые хүсэд тоохогүй, голодһо гаргаха ябадал манайда заримдаа үшөөл үзэгдэдэг. Иимэ ябадалтай эбсэжэ болохогүй.

Али болохоор арбилалта, алмалта хэхэ, продукциин үнэ сэнгые саг үргэлжэ доошолуулха гээшэ шухала удхашанартай. Юуб гэхэдэ, арадай ажахые хүгжөөхэдэ, коммунизмын агуухэ барилгануудта мүнгэ хэрэгсэлнүүд, товар-материалай зүйлнүүд ехэ хэрэглэгдэнэ.

Манай ажахыда байдаг резервнүүд барагдашагүй ехэ. Зорилго юуб гэбэл, эдэ резервнүүдые гүйсэд ашаглаха ябадал болоно. Энээнэй тулада советскэ хүн бүхэн арбилалгын режимэй түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэхэ ёһотой.

Д. Манжеев.

Улан-Удын педагогическэ училищиин һурагшад юрэнхы эрдэм шудалхаһаа гадна скрипкэ дээрэ наадаха техникатэй танилсадаг юм. Тэдэнэр һургуулинуудта дуунай урогуудые хүтэлбэрилхэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ БМАССР-эй габьяата артист Н. Маторин студентнэртэ хүгжэмэй теори заажа байна. М. Миневэй фото.

Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ педагогическа институтда

Литературна кружок

Институдай хэлэ ба литературын факультедэй 43 студентнэр литературна кружогой хүдэлмэридэ хабаадана Тус кружогойхид ородой классигуудай ба советскэ уранзохёолшодой зохёолнуудые шудалдаг юм Мүн тэндэ залуу уранзохёолшод ба эхилэн бэшэг шэдэй шүлэгүүд зүбшэн хэлсэгдэдэг.

Һаяхан кружогой ээлжээтэ занятида II-дохи курсын студентка Лида Мельникова «Үхибүүдтэ зорюулан Маяковскиин бэшэһэн шүлэгүүд» гэһэн темэтэй элидхэл хэбэ.

Институдта шүлэг ба рассказуудые бэшэдэг студентнэр олон Литературна кружогой удаадахи занятида Владимир Оспишев. Лида Мельникова болон бусадай шүлэгүүд зүбшэн хэлсэгдэхэ байна.

Бурят дуунуудай ансамбль

Институдта бурят дуунуудай ансамбль эмхидхэгдэнхэй. Энэ ансамбль 30 гаран студентнэрһээ бүридэнхэй Студент Ч Намжиловай үгэ дээрэ композитор Ямпиловай бэшэһэн «Эб найрамдалай түлөө», «Сталин тухай дуун» Аюшеевэй ба бусад дуунуудые ансамбль бэлэдхэжэ байна Новиковой «Демократическа залуушуулай маршые» бурят хэлэн дээрэ студентнэр дуулаха юм.

Уншагшадай конференци

Виглоровагай «Минии класс» гэжэ хүүгэдэй номоор уншагшадай конференци болобо. Литературна факультедэй II курсын студентка Галина Ячменёва энэ ном тухай элидхэл хэбэ.

Хэлэ ба литературын факультедэй I курсын студентка Мария Шишмарева. түүхын факультедэй III курсын студентка Елена Суворова болон бусад энэ номой удхашанар тухай хэлээ.

Штатнабэшэ лекторнүүд

Институдай гушаад комсомолецууд ВЛКСМ-эй обкомой ба горкомой штатнабэшэ лекторнүүдээр хүдэлмэрилнэ. Эдэнэй зариманиинь дүй дүршэл ехэтэй болонхой. Түүхын факультедэй студент Алексей Романов политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна обществын бодото гэшүүн болонхой. Студентнэр арад зондо уншадаг лекцинүүдэйнгээ заримыень өөһэдөө бэшэдэг юм.

Студент Василий Доржиев «Советскэ Союз—эб найрамдалай ба арадуудай аюулгүй байдалай түшэг тулгуури», студент Александр Ользонов «Советскэ Бурят-Монголой культурын һалбаран бадаралга» гэһэн лекцинүүдые бэшэнхэй. Бурят хэлэ ба литературын факультедэй III курсын студент Банзаровай стипендиат Лубсан Шагдаров «Ленин. Сталинай ажабайдал ба ажал-ябуулга—коммунизмын хэрэгтэ хэлбэришэгүйгөөр алба хэлгын ульгэр жэшээ мүн» гэһэн лекци бурят хэлэн дээрэ бэшэжэ байна.

Г. Чимитов.

Курсантнууд практикада гараба

Бурят-Монголой хүдөө ажахын Юрөөдэхи һургуулиин 114 курсантнууд багшанарайнгаа хүтэлбэри доро Сэлэнгын аймагай колхозуудта ошоод, малажалаар практика гаража байна. Тамчын сомоной «Социализм» колхоздо ошоһон 25 курсантнууд малай гүүртэнүүдтэ хүдэлмэрилхэ зуураа, малшадта практическа ехэхэн туһаламжа үзүүлнэ.

Курсантнууд үбшэлһэн малнуудые аргалалсана, нэмэлтэ тэжээл бэлэдхэлсэнэ. Тэдэнэрэй эдэбхитэй туһаламжын ашаар тус колхозой малай хоролто үсөөрөө. Курсантнууд Конечников, Нимаева, Баторова, Самойлов, Калашников болон бусад эндэ илангаяа һайнаар ажаллана.

Ц. Дараев,
Н. Очирова.

Спортивна сезондоо бэлэдхэнэ

Хориин аймсоведэй дэргэдэхи физкультура ба спортын комитет Майн 1-нэй һайндэр зунайнгаа спортивна сезониие эхилхээр бэлэдхэжэ байна.

Мүнөө аймагай физкультурнигууд футбол, волейбол болон бусад наадануудаар бэлэдхэл хэжэ эхилээ. Бэлэдхэлэй хүдэлмэриие эрхилхэ тренернүүд томилогдонхой.

Тус комитет 5000 түхэригэй спортивна элдэб хэрэгсэлнүүдые худалдан абахань.

Тобшо һонинууд

◆ Хориин аймагай нөөсэлгын касса СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ гүрэнэй 4-дэхи урьһаламжын 3-дахи тиражаар тудаһан шүүбэринүүдээр март соо 31.745 түхэриг түлэбэ.

Б Шаралдаев.

◆ Комсомолецууд ба залуушуулай дунда хүдэлмэри һайнаар ябуулһанай түлөө Кяхтын дунда һургуулиин комсомольско эхин организациин секретарь Кендра, 10-дахи классай һурагша Загубелюк гэгшэд ВЛКСМ-эй обкомой хүндэлэлэй грамотонуудаар шагнагдаба

Д Цыбиков.

◆ Хушагээрэй долоонжэлэй һургуулиин (Курумкан) һурагшад һаяхан үнгэргэһэн воскресниктэ нарһанай 250 килограмм борбоосгой суглуулжа. Дэрээнэй участогай лесниктэ тушааба

В Баторов.

◆ Гүрэнэй Курумкандахи ондатрова ажахын ангуушан Алексей Распов агнууриин намар-үбэлэй сезон соо 10520 түхэригэй ангай арһа тушааба. Мүн олон булга бариһан байна.

В. Будаев.

◆ Ульяновай нэрэмжэтэ колхоз (Кяхта) 590 гектар намарай пар дээрэ 3200 центнер наг шэбхэ гаргаа. Үшөө 43 центнер үнэһөөр, шубуунай 44 центнер аргалаар, 18 тонно минеральна зүйлөөр утэгжүүлгэ хэхэнь.

И. Мункуев.

◆ Партиин обкомой лектор нүхэр Гершман Хэжэнгын дунда һургуулида «Коммунизмын агууехэ барилганууд» гэһэн темээр лекци уншажа, һурагшадые ехээр һонир хуулба.

Д. Доржиев.

Дүрбэн державануудай гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй орлогшонорой даб дээрэхи зүблөөн

ПАРИЖ, апрелиин 11. (ТАСС-эй тусхай корреспондент). Дүрбэн державануудай гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй орлогшонорой даб дээрэхи зүблөөнэй 28-дахи заседани мүнөөдэр болоо. США-гэй түлөөлэгшэ Джессеп түрүүлэгшээр һууба.

Зүблэхэ зүйлдэ оруулагдаашьегүй асуудалнуудые министрнүүд зүбшэн хэлсэжэ шадаха юм гэжэ Джессеп түрүүлэн үгэ хэлэхэ зуураа зааба. Тиихэдээ советскэ делегациин дурадхалнуудые лэ, тодорхойлбол: Атлантическа пакт тухай ба Англида, Норвегидэ, Исландида, Европын бусад оронуудта, Дүтын Востогто байгаа американска сэрэгэй базанууд тухай, тэрэшэлэн Италитай баталагдаһан эбэй договорые Триестдэ хамаадаха талаарнь дүүргэлгэ тухай дурадхалнуудые Джессеп нэрлэһэн байна. Эдэ асуудалнуудые тусхай пунктнууд болгон зүблэхэ зүйлдэ оруулха ябадалые Джессеп буруушааба.

—Зүблэхэ зүйлдэ оруулагдаха ёһотой гэжэ һанаһан асуудалнуудаа нэрлэн заагаад, зүблэхэ зүйл тушаа СССР-эй делегаци тодорхой дурадхалнуудые оруулаа, — гэжэ Громыко хэлэбэ.—Эдэ ямар асуудалнууд бэ гэжэ Джессеп, тэрэшэлэн Великобританиин ба Франциин түлөөлэгшэд һайн мэдэхэ юм Италитай баталагдаһан эбэй договорые Триестдэ хамаадаха талаарнь дүүргэлгэ тухай асуудалые зүблэхэ зүйлдэ оруулха гэжэ советскэ делегаци дурадхаһан байгаа Австрийска договор тухай асуудалые зүблэхэ зүйлдэ оруулха тушаа советскэ делегациин хараа бодол гурбан державануудай түлөөлэгшэдтэ мэдээжэ байна. Болгаритай, Венгритэй ба Румынитай баталагдаһан эбэй договорнууд тухай асуудал гурбан державануудай түлөөлэгшэд табиһан аад, тэрэнээ болюулхамнай гэһэниинь мэдээжэ. Тиимэһээ энэ асуудалаар баруунай державануудай дурадхал тушаа советскэ делегациин хэһэн заһабаринууд болюулагдаа. Тиин. Болгаритай. Венгритэй ба Румынитай баталагдаһан эбэй договорнууд тухай пункт орхигдоо. Атлантическа пакт тухай, Англида, Норвегидэ, Исландида, Европын бусад оронуудта ба Дүтын Востогто американска сэрэгэй базануудай байгуулагдаһан тухай асуудалые зүблэхэ зүйлдэ оруулха тухай советскэ делегациин хожом оруулһан дурадхал үлэнэ

Энэ асуудал эб найрамдал сахин хамгаалха ябадалда. дүрбэн державануудай хоорондохи харилсаануудые һайжаруулха проблемэтэ сэхэ хамаатай гэжэ Советскэ Правительство нотонууд, меморандумууд, өөрынгөө түлөөлэгшэдэй мэдүүлгэнүүд соо, мүн ООН-до нэгэтэбэшэ зааһан байха юм. Атлантическа пакттай зохилдуулан бэелүүлэгдэжэ байгаа хэмжээ-ябуулгануудай зорилгонуудые тодорхойлхо бэрхэгэй бэшэ Тус хэмжээ-ябуулганууд Советскэ Союзда ба арадай демократиин оронуудта эсэргүү шэглүүлэгдэнхэй байна.

Хэдэ хэдэн оронуудта агаарай-сэрэгэй ба уһан-сэрэгэй базануудые США-гэй байгуулжа байһаниинь мэдээжэ. Эдэ базанууд Советскэ Союзда эсэргүү шэглүүлэгдэн байгуулагдажа байна гэжэ США-гэй сэрэгэй ба бусад түлөөлэгшэд сэхэ мэдүүлһэн байгаа.

Великобританида американска сэрэгэй базануудай бии байһан тухайда английска правительствын официальна түлөөлэгшэд ,тэрэ тоодо премьер-министр Эттлишье мэдүүлнэ. Сэрэгэй гурбан группа болгогдон хубаагдаһан американска 180 самолёдууд Великобританида байна гэжэ Эттли 1950 оной июльдэ мэдүүлһэн юм. Тиихэдээ Эттли гансахан бомбардировщигуудые нэрлэһэн байгаа. Тэрэ үеһөө хойшо Англидахи американска самолёдуудай тоогой хэдэ дахин олошорһониинь дамжагүй.

Великобританида американска авиационно дүрбэн база бии, үшөө дүрбэн база баригдажа байна гэжэ хэдэн һарын урда тээ заагдаһан байгаа. Великобританида американска агаарай-сэрэгэй базанууд юунэй тулада байгуулагданаб? Дүрбэн державануудай хоорондохи харилсаануудые һайжаруулхын тулада, Советскэ Союзтай харилсаануудые һайжаруулхын тулада байгуулагдана гээшэ гү? Тиимэ бэшэ, тэдэнэр Хойто-атлантическа бүлэглэлэй агрессивнэ түсэбүүдтэй зохилдуулан байгуулагдана.

Американска сэрэгэй базанууд Норвегидэ американска инструкторнуудай хүтэлбэри доро байгуулагдана.

Хойто-атлантическа сэрэгэй хүсэнүүд гэдэгэй главнокомандалагша (тэрэнь мүнөө Эйзенхауэр байна) норвежскэ армида, мүн Норвегиин премьер-министртэ зүбшэлхэ эрхэтэй юм гэжэ Норвегидэ һая официальна соносхогдоһон байна.

Американска сэрэгэй базанууд Исландида, мүн Гренландида байгуулагдана.

Мүнөө эндэ зүблөөн дээрэ түхэреэн столдо һууха үедэмнай американецууд Францида сэрэгэй базануудые байгуулжа байна Дүрбэн державануудай хоорондын харилсаануудые һайжаруулха хэмжээнүүд тухай гурбан делегацинуудай дурадхаһан пунктые практическа бэелүүлхын тулада, Советскэ Союзтай харилсаануудые һайжаруулхын тулада энэнь хэгдэнэ гү? гэжэ асуужа болохоор байна.

Ягаан байшангай түхэреэн столдо һуужа байхадаа, гурбан державануудай түлөөлэгшэд өөһэдынгөө правительствонуудай амгалан хараа бодол тухай мэдүүлнэ, эб найрамдал тухай декларацинуудые соносхоно, харин тиихэдэнь США-һаа сэрэгэй буу зэбсэгүүд, самолёдууд, танкнууд, ехэ буунууд, пулемёдууд, снарядууд ерэжэл байһаар. Энэнь юунэй тулада хэгдэнэб? Дүрбэн державануудай хоорондохи харилсаануудые һайжаруулхын тулада хэгдэнэ гү?

Американска сэрэгэй базанууд зүүн зүг руу бии болгогдоно, Американецуудай хүтэлбэри доро ба тэдэнэй хабаадалгатайгаар сэрэгэй базанууд Суэцкэ каналай оршондо, Сиридэ, Египедтэ, Иракта, Кипр дээрэ ба бусад газарнуудта түхеэрэгдэжэ байна. Турецкэ территори дээрэ американска базануудые түргөөр байгуулхын тулада американска генералнууд ба министрнүүд Турци ошоно. Американска мэдээгээр, 600 хүнтэй миссие Турцида США-гэй бии болгожо байһаниинь мэдээжэ.

—Эдэ бүгэдэ оборонын интересүүдтэ зорюулагдан хэгдэнэ гэжэ гурбан державануудай түлөөлэгшэд эндэ ба ООН-до мэдүүлнэ. Эдэ мэдүүлгэнүүдэй худал байһые нэгэтэ бэшэ зааһан байгаабди. Эдэ базанууд Советскэ Союзтай харилсаануудые һайжаруулхын тулада байгуулагданагүй гэжэ баруунай державануудай түлөөлэгшэдэй һайн мэдэдэгынь һэжэггүй,—гэжэ Громыко хэлэбэ. Тиимэһээ, тэдэнэр энэ асуудалые дүрбэн державануудай министрнүүдтэ зүбшэн хэлсүүлхэ дурагүй.

Атлантическа пакт тухай ба американска сэрэгэй базанууд тухай асуудал хадаа дүрбэн державануудай хоорондохи харилсаанууд тухай асуудалда, Европодохи түгшүүрэлтэ байдал тухай асуудалда сэхэ хамаатай гэжэ тоолонобди. Дүрбэн державануудай гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй Соведээр энэ асуудал харагдаха ёһотой гэжэ дурадханабди.

* *
*

Тэрэнэй һүүлээр үгэ хэлэһэн Пароди, Дэвис ба Джессеп гэгшэд атлантическа пакт тухай, американска сэрэгэй базанууд тухай асуудалые зүблэхэ зүйлдэ оруулхые буруушаажа үргэлжэлбэшье, хараа бодолоо баримталха нэгэшье шалтагаан дурдажа шадаагүй, харин антисоветскэ удхатай, хардалгын хооһон үгэнүүдые шашана.

США-да ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ТҮЛӨӨ ХҮДЭЛӨӨН ДЭЛГЭРНЭ

НЬЮ-ЙОРК, апрелиин (ТАСС) Эб найрамдалай тэмсэлдэ профсоюзуудай тэйгээр хабаададаг болоһон гэршэлһэн олон тоото баримтануудые американска хэблэл үедэ толилно.

Эб найрамдалай түлөө комитедүүд ой модоной ленностиин хүдэлмэришэдэй союзай нютагай олохон отделнүүдтэ байгуулагдаа гэжэ «Уоркер» газетэ заана. Тэдэ тедүүд эб найрамдал хамгаалха ажал-ябуулгые хүдэлмэришэдэй экономическа интересүүдэй тэмсэлтэй холбон ябуулна.

Американска олохон профсоюзууд американска правительствын гадаадын политикада эсэргүү эдэбхитэйгээр тэмсэнэ, Кореда американска интервенци зогсоохо эринэ гэжэ американска хэблэл мэдээсэнэ.

«Һэрин бодоһон граждан нууд» гэжэ организаци хадаа Кореядахи зэбсэгтэ интервенци соохыень Трумэнһаа ба түрэ советнигүүдһээ эриһэн резолюци баталан абаа гэжэ «Дейли Уоркер» газетын корреспондент городһоо (Вашингтон штат) сэбэ. Энэ организаци хадаа хоорондын бүхы проблемэнүүдые эбэй ёһоор шиидхэхэ арга зорилготой «агууехэ хүдэлмэри түрүү зэргэдэ ябахыень, эб рамдал хамгаалха ажал-ябуулга шангадхахыень бүхы гэгээрэл шажанай ба ниитын организацинуудые уряална.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

Арадай армиин Главна командованиин мэдээсэл

ПХЕНЬЯН, апрелиин (ТАСС). Мүнөөдэр Арадай армиин частьнууд Хитадай һайндурын частьнуудтай хамтадаа ябажа, хы фронтнууд дээрэ шанга дааннуудые хэжэ үргэлжэлүүлнэ, дайсанда ехэ гээлтэ хоролто дые ушаруулна гэжэ Корейско арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна мандовани мэдээсэбэ.

Һүүлэй хэдэн үдэрэй туршада Арадай армиин частьнууд най 1800 гаран солдадууд ба офицернүүдые үгы хэһэн, шархатуулһан байна. Дайсанай 6 танк, автомашина ба сэрэгэй олон техникэ үгы хэгдэв.

Баруун фронт дээрэ Арадай армиин частьнууд апрелиин дайсанай 4 самолёдые, тэрэ тоодо «В—29» гэжэ нэгэ бомбардировщигые буудажа унагааба.

Харюусалгата редактор Б. А. ОЧИРОВ.

Журналистнуудай уласхоорондын организациин протест

ПРАГА, апрелиин 11 (ТАСС). Франциин территори дээрэ Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй ажал-ябуулгые хориһонтой дашарамдуулан, журналистнуудай уласхоорондын организаци болбол Франциин премьер-министртэ ба дотоодын хэрэгүүдэй министерстводэ эрид протест эльгээжэ, тус хорилто болюулхые эрибэ гэжэ чехословацка телеграфна агентство дамжуулна.

ГҮРЭНЭЙ ДОТООДЫН ШҮҮБЭРИТЭ 3 ПРОЦЕНТНЭ УРЬҺАЛАМЖА

1951 оной мартын 30-да Харьков городто болоһон шүүбэринүүдэй 20-дохи тиражай

СПРАВОЧНА ТАБЛИЦА

Урьһаламжын бүхы гурбан разрядуудта серинүүд ба облигацинуудай удаадахи номернуудта шүүбэринүүд буугаа гэбэл:

Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэриин хэмжээн (түхэригөөр)
000525	04*)	10 000	022693	10*)	5 000	044118	48*)	10 000	058214	09*)	10 000	074101	1—50	400	087737	1—50	400
000578	09*)	5 000	022741	17*)	10 000	044316	42*)	5 000	060092	25*)	5 000	074478	1—50	400	087876	33*)	5 000
001384	27*)	5 000	023567	1—50	400	044366	1—50	400	060149	1—50	1 000	075577	07*)	5 000	089342	08*)	5 000
003062	37*)	5 000	024620	24*)	5 000	044427	01*)	5 000	060384	16*)	5 000	077258	1—50	1 000	089345	06*)	5 000
003966	1—50	400	025217	18*)	25 000	045573	1—50	1 000	060533	1—50	400	077570	18*)	10 000	089502	47*)	10 000
005017	05*)	5 000	025545	03*)	5 000	046000	1—50	400	061334	29*)	10 000	079093	1—50	1 000	089514	1—50	400
006097	38*)	5 000	025959	36*)	5 000	046981	1—50	400	081353	29*)	5 000	079238	18*)	10 000	089705	1—50	400
007469	04*)	5 000	026074	19*)	5 000	047483	09*)	5 000	061722	1—50	1 000	079873	1—50	400	090134	1—50	400
007898	47*)	5 000	026551	1—50	400	047998	10*)	10 000	062078	32*)	5 000	081057	32*)	5 000	091354	1—50	400
007983	11*)	10 000	027284	39*)	5 000	048801	17*)	5 000	062145	36*)	5 000	081883	43*)	5 000	091573	38*)	10 000
008497	1—50	400	027400	1—50	1 000	049659	40*)	5 000	062156	17*)	5 000	082646	17*)	10 000	092727	33*	5 000
011001	1—50	400	027992	35*)	5 000	049965	16*)	5 000	063502	07*)	5 000	083628	05*)	5 000	092781	1—50	400
011478	23*)	5 000	028018	1—50	1 000	050201	12*)	5 000	065052	1—50	400	083678	40*)	5 000	092818	28*	25 000
012188	40*)	5 000	028170	48*)	10 000	050379	1—50	1 000	065254	28*)	5 000	083847	1—50	1 000	094348	46*)	5 000
013187	19*)	10 000	030165	1—50	1 000	050464	16*)	5 000	065277	34*)	5 000	084664	07*)	25 000	095050	35*)	5 000
014654	1—50	400	031646	47*)	5 000	050548	20*)	5 000	065492	41*)	5 000	084791	1—50	400	095921	1—50	400
014766	39*)	5 000	032839	1—50	400	051958	39*)	5 000	066260	16*)	10 000	085119	1—50	400	095933	01*)	5 000
015610	31*)	5 000	033439	1—50	400	052237	20*)	5 000	066442	1—50	400	085413	27*)	5 000	096338	1—50	400
015812	23*)	10 000	034288	1—50	400	052395	40*)	5 000	066833	1—50	400	085752	38*)	5 000	097322	03*)	25 000
016177	43*)	5 000	035720	23*)	5 000	053554	18*)	5 000	066986	1—50	400	085835	38*)	5 000	097437	1—50	400
017267	17*)	5 000	035810	33*)	5 000	053969	1—50	400	067138	25*)	10 000	085953	1—50	400	097725	41*)	5 000
019063	36*)	10 000	036444	17*)	5 000	054010	27*)	5 000	067349	14*)	5 000	088197	1—50	1 000	097986	17*)	5 000
019277	30*)	5 000	038782	1—50	1 000	054229	45*)	10 000	087424	1—50	1 000	086208	42*)	10 000	098138	06*)	5 000
020295	1—50	400	039786	1—50	1 000	054319	1—50	400	068165	27*)	5 000	086296	29*)	5 000	098669	44*)	50 000
020767	1—50	400	039808	1—50	400	055894	10*)	5 000	068299	38*)	5 000	087041	25*)	10 000	098941	44*)	5 000
020822	13*)	25 000	040785	08*)	5 000	056564	1—50	400	069356	40*)	50 000	087057	23*)	5 000	099178	13*)	5 000
021181	19*)	10 000	040884	46*)	5 000	057056	1—50	400	070613	47*)	10 000	087173	48*)	5 000	099349	09*)	10 000
022240	32*)	5 000	041425	1—50	400	057776	43*)	5 000	070710	1—50	400	087300	41*)	10 000	099955	1—50	400
022263	1—50	400	042785	1—50	400												

*) Энэ сериин облигацинуудаһаа нүгөө 49 номернуудта тус бүриин 400 түхэригэй шүүбэринүүд буугаа.

Шүүбэринүүдэй тираж үнгэргэхэ Комиссиин Түрүүлэгшэ—Харьковска областиин ажалшадай депутадуудай Соведэй Гүйсэдхэхэ комитедэй Түрүүлэгшэ, ССР Союзай Верховно Соведэй депутат И. М. ВОЛОШИН.

Комиссиин Харюусалгата Секретарь финансова албанай советник Л. А. ВАСИЛЬЕВА.

Адрес редакции г. Улан Удэ, ул. Ленина 26. Телефоны редакции: редактора — 23, заместителя редактора — 7-85, отв секретаря — 3-23 Отделов: партийной жизни культуры и быта — 4-52, сельскохозяйственного и промышленности — 6-84, мест. информации и писем — 6-84. Для междугородных переговоров — 16.

Н—03574. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10 000.